

Jaarstukken van de ECB

2018

Managementverslag	2
Jaarrekening van de ECB	24
Balans per 31 december 2018	24
Winst-en-verliesrekening over 2018	26
Grondslagen voor de financiële verslaggeving	27
Toelichting op de balans	37
Niet in de balans opgenomen instrumenten	56
Toelichting op de winst-en-verliesrekening	59
Gebeurtenissen na balansdatum	67
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	70
Toelichting op de verdeling van de winst/toedeling van verliezen	76

Managementverslag

1 Doel van het managementverslag van de ECB

Het managementverslag is een integrerend deel van de jaarstukken van de ECB en is bedoeld om de lezer contextuele informatie met betrekking tot de jaarrekening¹ te geven. Aangezien de activiteiten en transacties van de ECB haar beleidsdoelstellingen ondersteunen, dienen de financiële positie en het resultaat van de ECB in samenhang met haar beleidsacties te worden gezien.

In het managementverslag wordt ingegaan op de belangrijkste activiteiten en transacties van de ECB, evenals op de invloed daarvan op de jaarrekening van de ECB. Verder bevat het managementverslag een analyse van de belangrijkste ontwikkelingen in de balans en de winst-en-verliesrekening gedurende het jaar en geeft het informatie over de financieringsmiddelen van de ECB. Ten slotte bevat dit verslag een beschrijving van de risico-omgeving waarin de ECB opereert, aan de hand van informatie over de financiële en operationele risico's waaraan de ECB blootstaat en over het risicobeheerbeleid dat de ECB voert om de risico's te mitigeren.

2 Activiteiten

De ECB is onderdeel van het Eurosysteem, dat als hoofddoelstelling de handhaving van de prijsstabiliteit heeft. Overeenkomstig de Statuten van het ESCB² omvatten de voornaamste taken van de ECB het ten uitvoer leggen van het monetair beleid van het eurogebied, het verrichten van valutamarktoperaties, het beheren van de officiële externe reserves van de landen van het eurogebied en het bevorderen van de goede werking van het betalingsverkeer.

Met het oog op het uitoefenen van indringend en doeltreffend banktoezicht is de ECB tevens verantwoordelijk voor het effectief en samenhangend functioneren van het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme (Single Supervisory Mechanism – SSM). Hiermee draagt de ECB bij aan de veiligheid en soliditeit van het bankwezen en aan de stabiliteit van het financiële stelsel.

Binnen het Eurosysteem wordt het monetair beleid in beginsel decentraal ten uitvoer gelegd. Dit impliceert dat de monetairbeleidstransacties van het Eurosysteem in de jaarrekening van de ECB en die van de nationale centrale banken van het Eurosysteem worden verantwoord. Onderstaande figuur 1 geeft een overzicht van

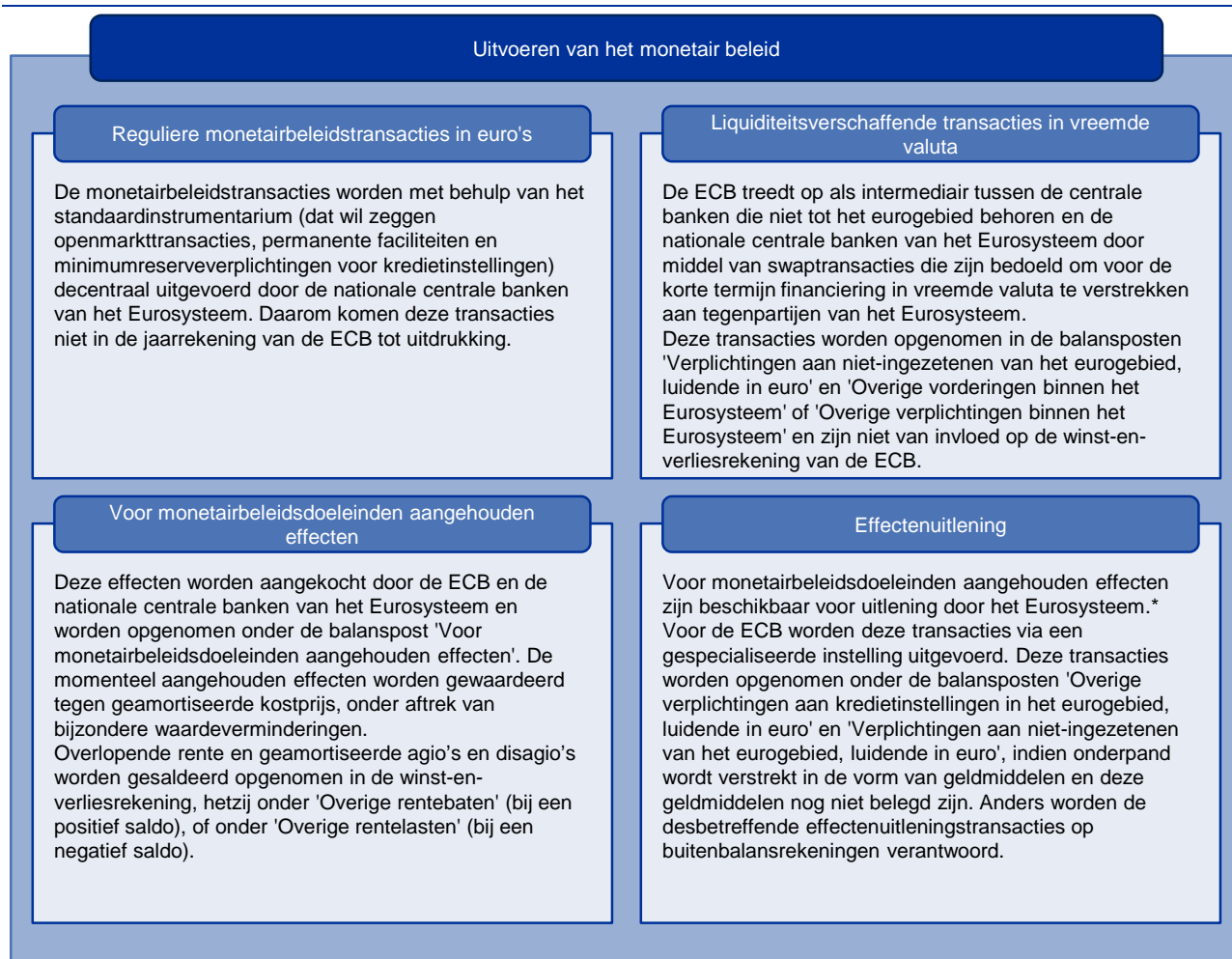
¹ De jaarrekening van de ECB bestaat uit de balans, de winst-en-verliesrekening en de daarmee verband houdende toelichtingen. De jaarstukken van de ECB bestaan uit de jaarrekening, het managementverslag, de controleverklaring van de onafhankelijke accountant en de toelichting op de winstverdeling/toedeling van verliezen.

² Protocol betreffende de Statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank.

de belangrijkste transacties en functies van de ECB bij het vervullen van haar mandaat, en de invloed daarvan op de jaarrekening van de ECB.

Figuur 1

De belangrijkste activiteiten van de ECB en de invloed daarvan op de jaarrekening

* Nadere informatie over effectenuitlening is beschikbaar op de website van de ECB.

Verrichten van valutamarktoperaties en beheren van de officiële externe reserves van de landen van het eurogebied

Valutamarktoperaties en het beheer van de externe reserves

De externe reserves van de ECB worden op de balans gepresenteerd, voornamelijk onder de posten 'Goud en goudvorderingen', 'Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta', 'Vorderingen op ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta', 'Verplichtingen aan ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta' en 'Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta'.

Deviezentransacties worden tot de afwikkelingsdatum op buitenbalansrekeningen verantwoord.

De nettorentebaten, waaronder overlopende couponposten en geamortiseerde agio's en disagio's, worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen onder de post 'Rentebaten uit externe reserves'.

Voor zover negatieve ongerealiseerde prijs- en valutakoersresultaten eerder verwerkte positieve ongerealiseerde resultaten op dezelfde posten te boven gaan, wordt het verschil in de winst-en-verliesrekening verantwoord, onder 'Afwaarderingen van financiële activa en posities'. Gerealiseerde winsten en verliezen op de verkoop van tot de externe reserves behorende activa worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, onder de post 'Gerealiseerde winsten/verliezen uit financiële transacties'. Positieve ongerealiseerde resultaten worden in de balans verwerkt onder de post 'Herwaarderingsrekeningen'.

Bevorderen van een goede werking van het betalingsverkeer

Betalingsystemen (TARGET2)

De saldi binnen het Eurosysteem van de nationale centrale banken van het eurogebied ten opzichte van de ECB voortvloeiend uit TARGET2* worden in de balans van de ECB samen als één nettoactief of nettoverplichting gepresenteerd. De vergoeding over deze saldi wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen onder de posten 'Overige rentebaten' en 'Overige rentelasten'.

* Nadere informatie over TARGET2 is beschikbaar [op de website van de ECB](#).

Bijdragen aan de veiligheid en soliditeit van het bankwezen en aan de stabiliteit van het financiële stelsel

Banktoezicht – het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme

De jaarlijkse kosten van de ECB in verband met haar toezichtstaken worden jaarlijks via een toezichtsvergoeding in rekening gebracht bij de onder toezicht staande entiteiten. De toezichtsvergoedingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen onder de post 'Nettobaten uit vergoedingen en provisies'.

Tevens is de ECB bevoegd onder toezicht staande entiteiten administratieve boetes op te leggen in verband met het niet naleven van de EU-bankenregelgeving inzake de prudentiële vereisten (met inbegrip van toezichtsbesluiten van de ECB). De hiermee verband houdende baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen onder de post 'Nettobaten uit vergoedingen en provisies'.

Overige activiteiten

Bankbiljetten in omloop

Aan de ECB is een aandeel van 8% in de totale waarde van de eurobankbiljetten in omloop toegedeeld. Tegenover dit aandeel staan rentedragende vorderingen op de nationale centrale banken, tegen de rente van de basisherfinancieringstransacties. Deze rente wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen onder de post 'Rentebaten uit de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem'.

De kosten van het grensoverschrijdend vervoer van eurobankbiljetten tussen bankbiljettendrukkerijen en de nationale centrale banken voor de levering van nieuwe bankbiljetten, en tussen de nationale centrale banken voor het opheffen van tekorten vanuit overschotvoorraden, worden centraal door de ECB gedragen. Deze kosten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen onder de post 'Diensten van bankbiljettenproductie'.

Eigenmiddelenportefeuille

De eigenmiddelenportefeuille van de ECB wordt in de balans opgenomen, voornamelijk onder de post 'Overige financiële activa'.

De nettorentebaten, waaronder overlopende couponposten en geamortiseerde agio's en disagio's, worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen onder de post 'Overige rentebaten' of 'Overige rentelasten'. Voor zover negatieve ongerealiseerde prijsresultaten eerder verwerkte positieve ongerealiseerde prijsresultaten op dezelfde posten te boven gaan, wordt het verschil in de winst-en-verliesrekening opgenomen, onder 'Afwaarderingen van financiële activa en posities'. Gerealiseerde winsten en verliezen op de verkoop van effecten worden eveneens in de winst-en-verliesrekening opgenomen, onder de post 'Gerealiseerde winsten/verliezen uit financiële transacties'. Positieve ongerealiseerde prijsresultaten worden in de balans verwerkt onder de post 'Herwaarderingsrekeningen'.

3 Financiële ontwikkelingen³

3.1 Balans

De groei van de balans van de ECB startte in het vierde kwartaal van 2014, als gevolg van de aankoop van effecten in het kader van het derde aankoopprogramma voor gedekte obligaties (third covered bond purchase programme – CBPP3) en het aankoopprogramma voor effecten op onderpand van activa (asset-backed securities purchase programme – ABSPP). De groei heeft zich in de jaren daarna voortgezet (zie Grafiek 1), voornamelijk door de verwerving van effecten op grond van het aankoopprogramma voor door de publieke sector uitgegeven schuldbewijzen (public sector purchase programme – PSPP).

€32,9 miljard
Balansgroei in 2018

In 2018 groeide het **balanstotaal van de ECB** met €32,9 miljard naar €447,1 miljard, voornamelijk wegens haar aandeel in de effectenaankoop op grond van het programma voor de aankoop van activa (asset purchase programme – APP)⁴. Als gevolg van het verlaagde maandbedrag van de APP-aankopen in 2018 is de groei afgenomen ten opzichte van 2017. Deze aankopen hebben geresulteerd in een toename van de 'Voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten', terwijl de afwikkeling van deze aankopen in centralebankgeld via TARGET2-rekeningen tot

³ Door afronding kan het voorkomen dat de totalen in dit document niet geheel overeenstemmen met de som van de afzonderlijke getallen en dat de percentages de absolute getallen niet exact weergeven.

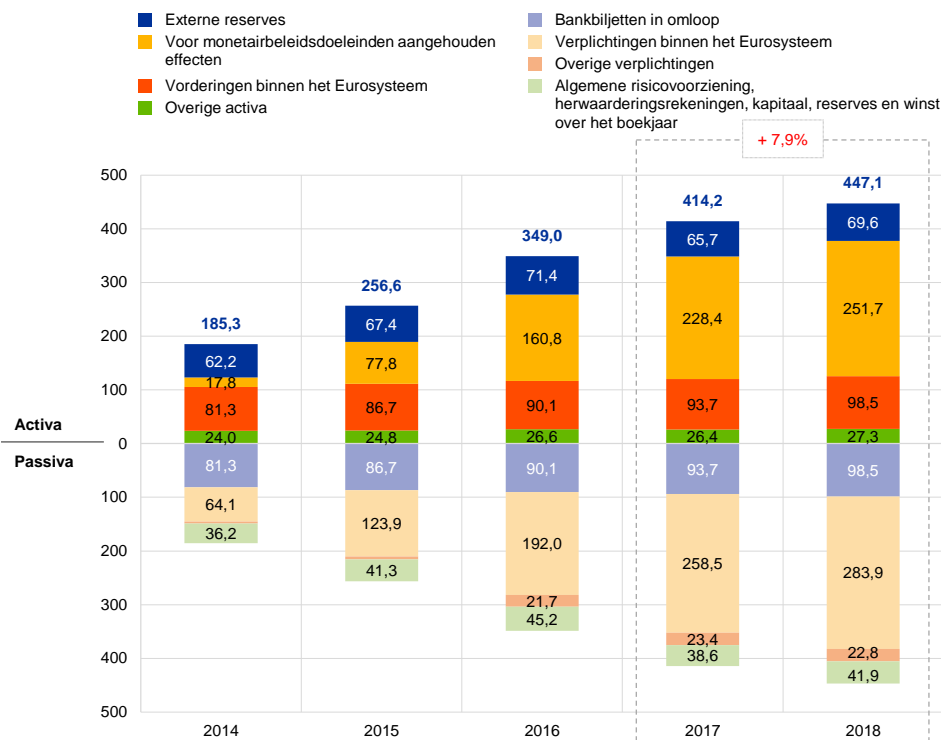
⁴ Het APP bestaat uit het CBPP3, het ABSPP, het PSPP en het aankoopprogramma voor door de bedrijvensector uitgegeven schuldbewijzen (corporate sector purchase programme – CSPP). Nadere informatie over het APP is beschikbaar op de [website van de ECB](#).

uiting kwam in een overeenkomstige toename van de post 'Verplichtingen binnen het Eurosysteem'.

Grafiek 1

Belangrijkste componenten van de balans van de ECB

(EUR miljard)

Bron: ECB.

56%

van de totale activa betreft voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten

Ultimo 2018 bestonden de totale activa van de ECB voor 56% uit **voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten luidende in euro**. Deze balanspost betreft de effecten die de ECB heeft aangekocht in het kader van het programma voor de effectenmarkten (securities markets programme – SMP), de drie aankoopprogramma's voor gedekte obligaties (CBPP1, CBPP2 en CBPP3), het ABSPP en het PSPP.⁵ In 2018 heeft de ECB de effectenaankopen in het kader van het CBPP3, ABSPP en PSPP⁶ tot het eind van het jaar voortgezet, waarna deze netto-aankopen werden beëindigd. De aankopen werden verricht op basis van de door de Raad van Bestuur genomen beslissingen over de totale maandelijkse aankopen door het Eurosysteem en met inachtneming van vooraf vastgestelde toelatingscriteria. Overeenkomstig het door de Raad van Bestuur op 13 december 2018 genomen besluit blijft het Eurosysteem de aflossingen op de effecten die zijn aangekocht in het kader van het APP en die de vervaldatum hebben bereikt, volledig herinvesteren.

⁵ De ECB verricht geen effectenaankopen in het kader van het CSPP.

⁶ De ECB heeft in 2018 geen aankopen verricht in het kader de eerste twee aankoopprogramma's voor gedekte obligaties en het SMP, aangezien de aankopen in het kader van deze programma's in 2010 en 2012 werden beëindigd.

€23,3 miljard

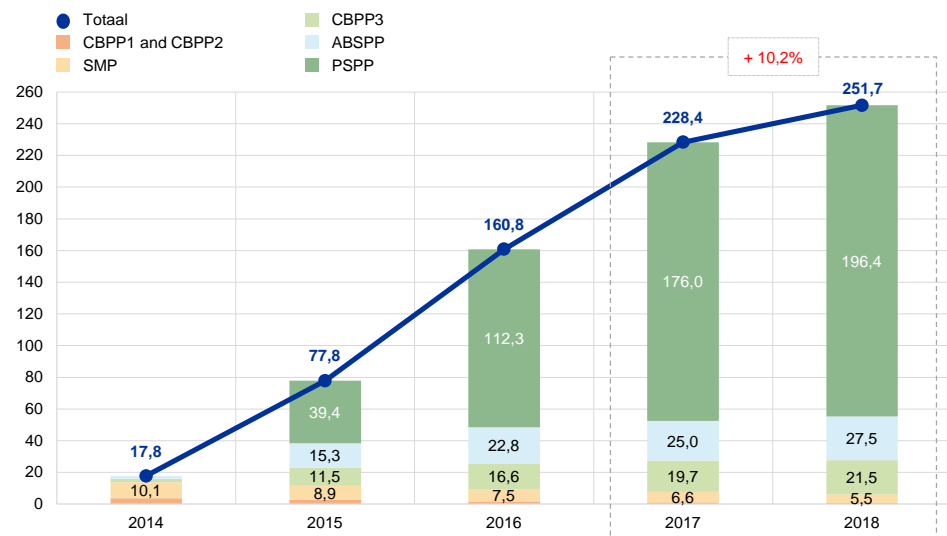
Toename voor
monetairbeleids-
doeleinden
aangehouden effecten

Als gevolg van de aankopen nam de portefeuille met voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten in 2018 met €23,3 miljard toe naar €251,7 miljard (zie Grafiek 2); deze toename hield grotendeels verband met de PSPP-aankopen. De afname van de in het kader van het CBPP1, CBPP2 en SMP aangehouden effecten bedroeg €1,5 miljard en is het gevolg van aflossingen.

Grafiek 2

Voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten

(EUR miljard)

Bron: ECB.

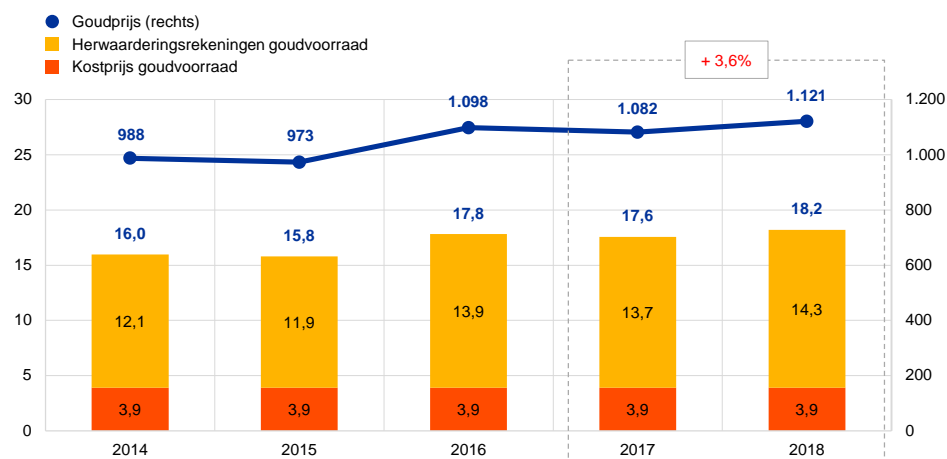
In 2018 steeg de waarde in euro van de **externe reserves van de ECB**, bestaande uit de goudvoorraad, bijzondere trekkingsrechten, Amerikaanse dollars (USD), Japanse yen (JPY) en Chinese renminbi (CNY), met €3,9 miljard naar €69,6 miljard.

Als gevolg van een stijging van de marktprijs van goud (uitgedrukt in euro) is de eurowaarde van de goudvoorraad (bestaande uit goud en goudvorderingen) van de ECB in 2018 met €0,6 miljard toegenomen naar €18,2 miljard (zie Grafiek 3), waarbij het volume van deze post (in 'fine ounces') gelijk bleef. Door deze toename namen tevens de herwaarderingsrekeningen van de ECB met hetzelfde bedrag toe (zie Paragraaf 3.2).

Grafiek 3

Ontwikkeling van de goudvoorraad en goudprijs

(links: EUR miljard; rechts: euro per fine ounce goud)

Bron: ECB.

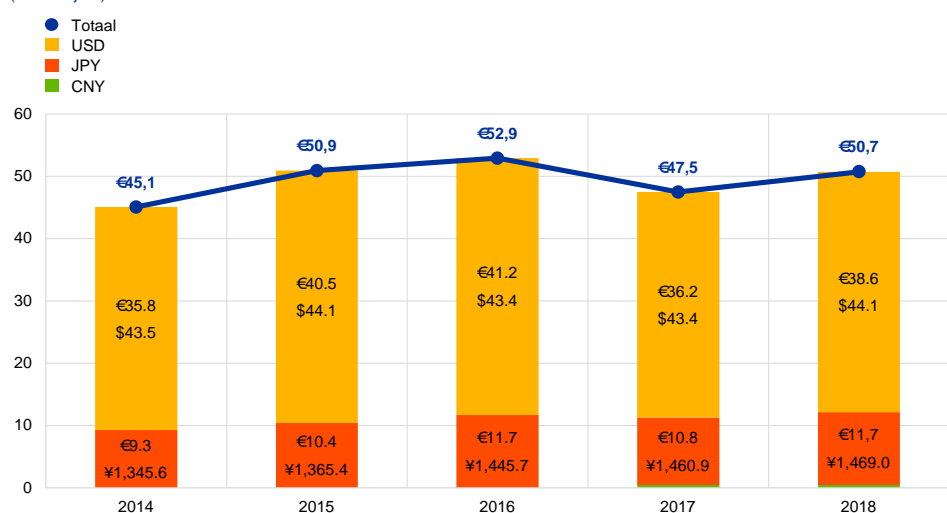
De waarde van de deviezenreserves (netto) van de ECB steeg door de waardedaling van de euro

Op nettobasis en uitgedrukt in euro namen de door de ECB aangehouden deviezenreserves⁷ in Amerikaanse dollar, Japanse yen en Chinese renminbi met € 3,2 miljard toe naar € 50,7 miljard (zie Grafiek 4), voornamelijk als gevolg van de waardedaling van de euro ten opzichte van de Amerikaanse dollar en de Japanse yen. Deze toename is ook zichtbaar in de hogere saldi van de herwaarderingsrekeningen van de ECB (zie Paragraaf 3.2).

Grafiek 4

Uitsplitsing van de deviezenreserves naar valuta

(EUR miljard)

Bron: ECB.

⁷ Deze bestaan uit activa die op de balans zijn opgenomen onder de posten 'Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta – Tegoeden bij banken en beleggingen in effecten, externe leningen en overige externe activa' en 'Vorderingen op ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta'.

De deviezenreserves van de ECB blijven gedomineerd worden door de Amerikaanse dollar, die ultimo 2018 circa 76% van het totaal uitmaakte.

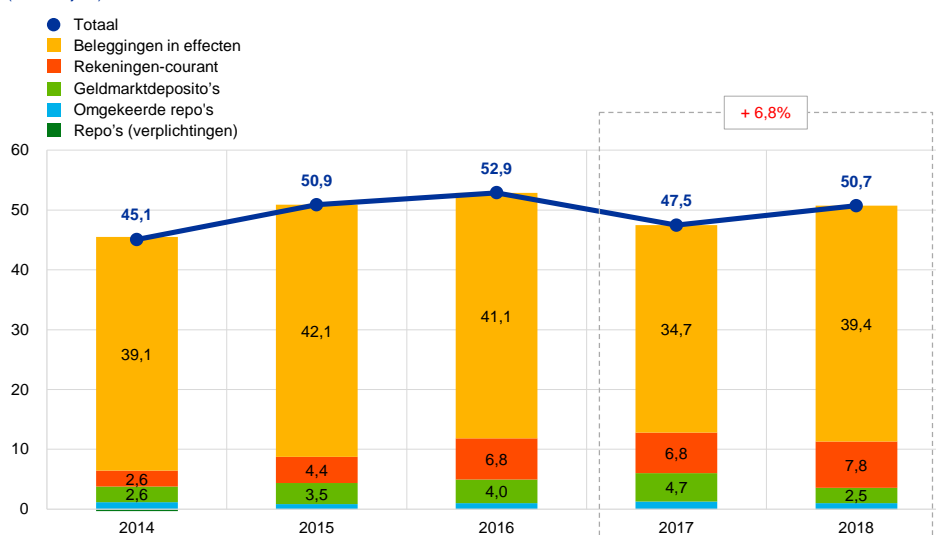
De ECB managet het beleggen van haar deviezenreserves door middel van een driestappenproces. Ten eerste stellen de risicobeheerders van de ECB een strategische benchmarkportefeuille samen, die door de Raad van Bestuur wordt goedgekeurd. Vervolgens ontwikkelen de portefeuillebeheerders van de ECB de tactische benchmarkportefeuille; deze wordt door de Directie goedgekeurd. Als laatste stap worden de dagelijkse beleggingstransacties gedecentraliseerd uitgevoerd door de nationale centrale banken.

De deviezenreserves van de ECB worden voornamelijk belegd in effecten en geldmarktdeposito's of op rekeningen-courant aangehouden (zie Grafiek 5). De effecten in deze portefeuille worden gewaardeerd tegen de marktprijs per jaareinde.

Grafiek 5

Uitsplitsing van deviezenreserves naar soort belegging

(EUR miljard)

Bron: ECB.

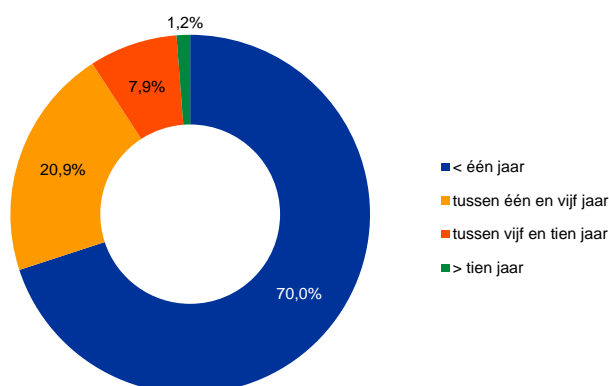
70%

In vreemde valuta luidende effecten met een looptijd van minder dan één jaar

De ECB houdt de deviezenreserves aan om eventuele interventies op de valutamarkt te financieren. In dit verband worden de deviezenreserves van de ECB beheerd op basis van drie doelstellingen: (in volgorde van prioriteit) liquiditeit, veiligheid en rendement. Daarom bestaat deze portefeuille voornamelijk uit effecten met een korte looptijd (zie Grafiek 6).

Grafiek 6

Uitsplitsing van de in vreemde valuta luidende effecten naar looptijd

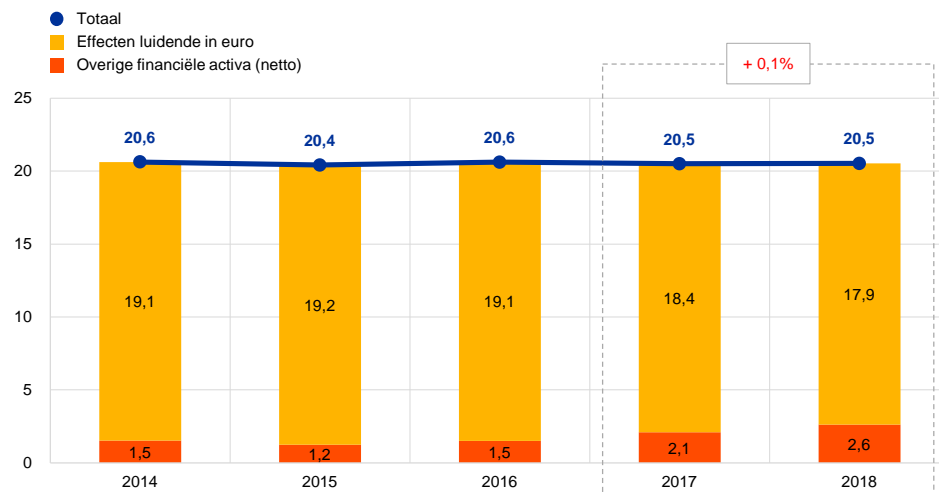
Bron: ECB.

In 2018 bleef de **eigenmiddelenportefeuille** nagenoeg gelijk (zie Grafiek 7). Deze portefeuille bestaat vooral uit in euro luidende effecten, gewaardeerd tegen de marktprijs per jaareinde.

Grafiek 7

Eigenmiddelenportefeuille van de ECB

(EUR miljard)

Bron: ECB.

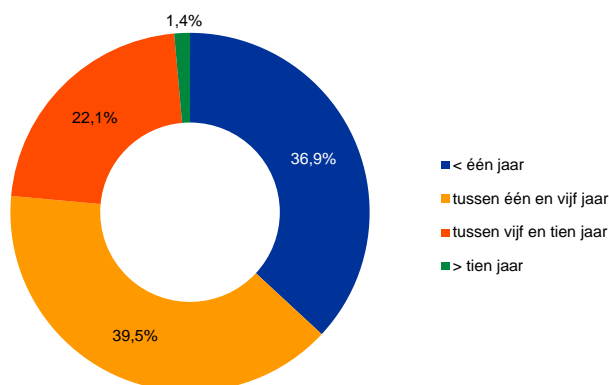
De eigenmiddelenportefeuille van de ECB wordt aangehouden tegenover het gestorte kapitaal van de ECB, de voorziening voor valutakoers-, rente-, krediet- en goudprijrisico's, en het algemene reservefonds. Het doel van deze portefeuille is inkomsten te genereren om bij te dragen aan de financiering van de bedrijfskosten van de ECB die geen verband houden met de uitvoering van haar toezichtstaken.⁸

⁸ De kosten van de ECB in verband met haar toezichtstaken worden aan de onder toezicht staande entiteiten doorberekend via een jaarlijks in rekening te brengen vergoeding.

Bij het beheer van de eigenmiddelenportefeuille wordt ernaar gestreefd om met inachtneming van een aantal risicolimieten een zo hoog mogelijk rendement te behalen. Daarom is de portefeuille meer gespreid wat betreft looptijden (zie Grafiek 8) dan de portefeuille voor de deviezenreserves.

Grafiek 8

Uitsplitsing van de effecten in de eigenmiddelenportefeuille van de ECB naar looptijd

Bron: ECB.

3.2

Financieringsmiddelen

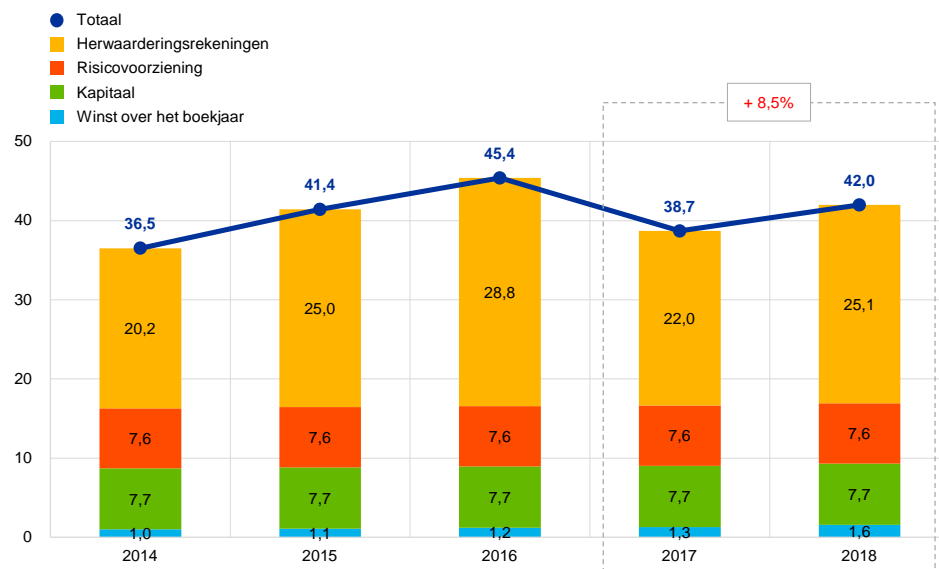
€42,0 miljard
De financierings-
middelen van de ECB

De financieringsmiddelen van de ECB bestaan uit het kapitaal, de algemene risicovoorziening en de herwaarderingsrekeningen van de ECB, evenals de winst over het jaar. Deze financieringsmiddelen worden a) belegd in activa die inkomsten genereren, en/of b) gebruikt om rechtstreeks uit financiële risico's voortvloeiende verliezen te compenseren. Per 31 december 2018 bedroegen de **financieringsmiddelen van de ECB** in totaal €42,0 miljard (zie Grafiek 9). In het bijzonder door de waardedaling van de euro, die verantwoordelijk was voor een toename van de herwaarderingsrekeningen, lag dit bedrag €3,3 miljard hoger dan in 2017.

Grafiek 9

Financieringsmiddelen van de ECB

(EUR miljard)

Bron: ECB.

Toelichting: De 'Herwaarderingsrekeningen' omvatten de som van de herwaarderingswinsten op de goudvoorraad, deviezenreserves en aangehouden effecten, maar niet de herwaarderingsrekening in verband met uitkeringen na uitdiensttreding.

5%

Waardedaling van de euro ten opzichte van de Amerikaanse dollar in 2018

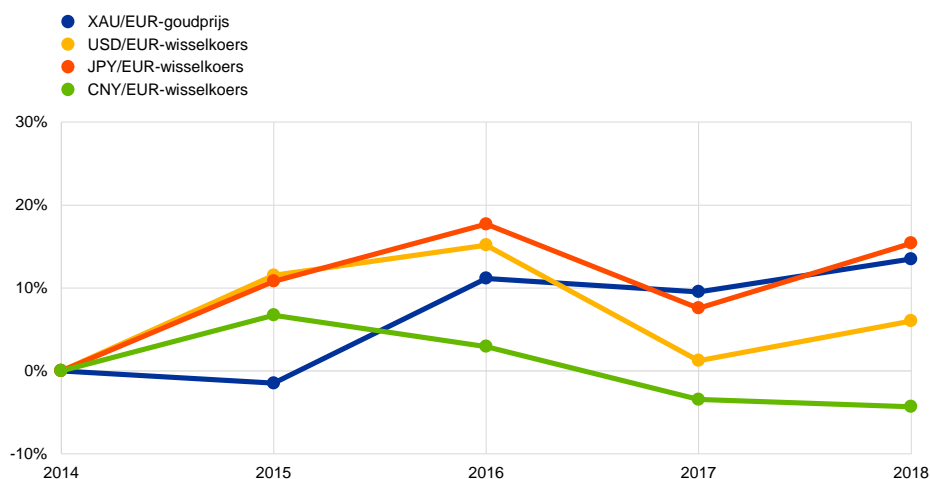
Positieve onrealiseerde resultaten op goud, vreemde valuta's en aan prijsherwaardering onderhevige effecten worden niet als baten in de winst-en-verliesrekening opgenomen, maar rechtstreeks verwerkt op de **herwaarderingsrekeningen** aan de creditzijde van de balans van de ECB. De saldi van de herwaarderingsrekeningen kunnen worden gebruikt om eventuele toekomstige ongunstige bewegingen in de respectieve prijzen en/of valutakoersen te absorberen, en versterken derhalve de weerbaarheid van de ECB ten opzichte van de onderliggende risico's. In 2018 zijn de herwaarderingsrekeningen voor goud, vreemde valuta's en effecten⁹ met €3,0 miljard toegenomen naar €25,1 miljard, hoofdzakelijk als gevolg van de waardedaling van de euro ten opzichte van de Amerikaanse dollar en de Japanse yen en de stijging van de goudprijs uitgedrukt in euro (zie Grafiek 10).

⁹ Daarnaast omvat de balanspost 'Herwaarderingsrekeningen' de herberekeningen ten aanzien van bepaalde vergoedingen na uitdiensttreding.

Grafiek 10

Belangrijkste valutakoersen en de goudprijs in de periode 2014-2018

(mutaties in procenten ten opzichte van 2014; gegevens ultimo jaar)

Bron: ECB.

De winst die de ECB met haar activa en verplichtingen in een boekjaar per saldo behaalt, kan worden gebruikt om mogelijke verliezen die in hetzelfde jaar optreden, te absorberen. In 2018 bedroeg de **winst van de ECB** € 1,6 miljard, ofwel € 0,3 miljard hoger dan in 2017.

De algemene risicovoorziening bevindt zich op het maximaal toegestane niveau

Met het oog op de financiële risico's waaraan de ECB blootstaat (zie Paragraaf 4.1), beschikt ze over een **voorziening voor valutakoers-, rente-, krediet- en goudprijrisico's**. Jaarlijks wordt bezien welke omvang deze voorziening moet hebben. Hierbij wordt rekening gehouden met een reeks aan factoren, zoals de omvang van de aangehouden risicodragende activa, de verwachte resultaten voor het komende jaar en een risicobeoordeling. De risicovoorziening mag, samen met enig bedrag in het algemene reservefonds van de ECB, niet hoger zijn dan het door de nationale centrale banken van het eurogebied gestorte kapitaal. Sinds 2015 bevindt deze voorziening zich op het maximaal toegestane niveau van € 7,6 miljard.

Op 31 december 2018 bedroeg het door de nationale centrale banken uit en buiten het eurogebied gestorte **kapitaal van de ECB** € 7,7 miljard, ongewijzigd ten opzichte van ultimo 2017. In 2019 zal het aandeel van de nationale centrale banken in het kapitaal van de ECB veranderen als gevolg van enerzijds de periodieke, vijfjaarlijkse aanpassing van de kapitaalverdeelsleutel van de ECB en anderzijds het verwachte¹⁰ vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie in 2019 en de daarmee samenhangende uittreding van de Bank of England uit het Europees Stelsel van centrale banken (ESCB).

¹⁰ Op basis van de heersende verwachtingen op de datum waarop de Directie instemde met het aan de Raad van Bestuur ter goedkeuring voorleggen van de jaarstukken van de ECB over 2018.

3.3 Winst-en-verliesrekening

In de periode 2014-2018 heeft de ECB haar winst geleidelijk zien toenemen van circa € 1,0 miljard naar circa € 1,6 miljard (zie Grafiek 11). Deze ontwikkeling is vooral toe te schrijven aan de hogere rentebaten uit de externe reserves en de voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten. De toename van deze rentebaten compenseerde ruimschoots de daling van de rentebaten uit de bankbiljetten in omloop¹¹ en uit de eigenmiddelenportefeuille.

€ 1.575 miljoen

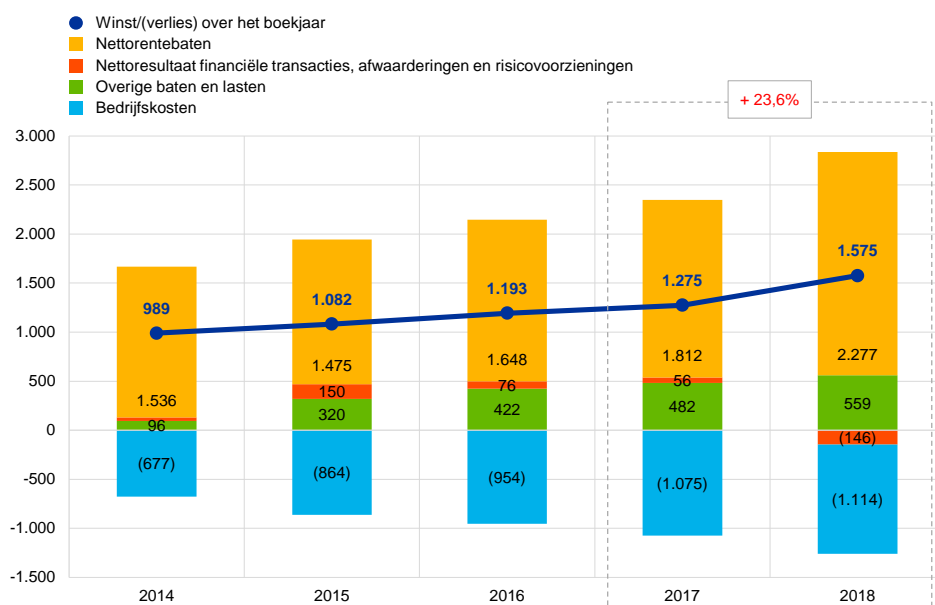
De winst van de ECB over 2018

De **winst van de ECB** over 2018 bedroeg € 1.575 miljoen (2017: € 1.275 miljoen). De stijging van € 301 miljoen vergeleken met 2017 hield voornamelijk verband met de toename van de nettorentebaten.

Grafiek 11

Belangrijkste componenten van de winst-en-verliesrekening van de ECB

(EUR miljoen)

Bron: ECB.

Toelichting: De post 'Overige baten en lasten' bestaat uit de posten 'Nettobaten uit vergoedingen en provisies', 'Baten uit aandelen en deelnemingen', 'Overige baten' en 'Overige kosten'.

Toename baten uit externe reserves en monetairbeleidseffecten

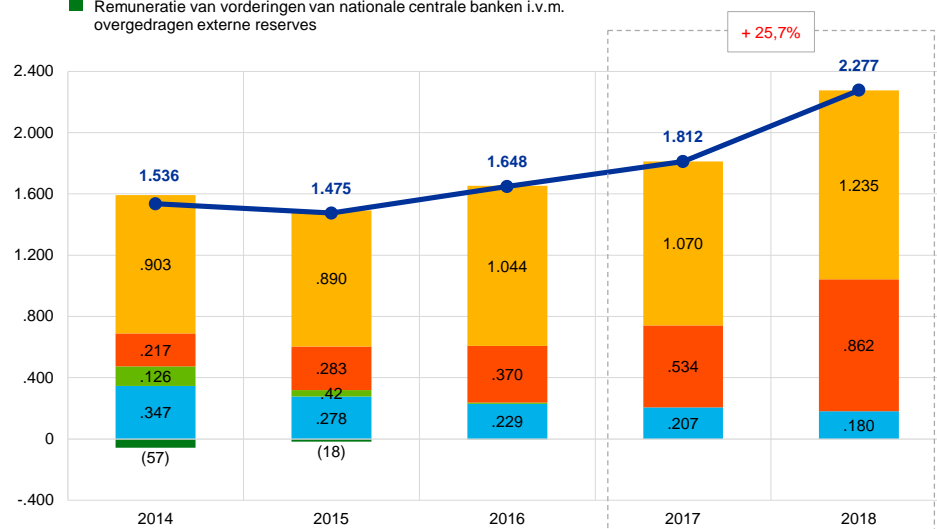
De **nettorentebaten** van de ECB zijn met € 465 miljoen gestegen naar € 2.277 miljoen (zie Grafiek 12), voornamelijk als gevolg van de hogere rentebaten uit de externe reserves en uit de voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten.

De baten van de ECB in verband met de eurobankbiljetten in omloop bestaan uit de door haar opgebouwde rentevergoeding over haar vorderingen binnen het Eurosysteem op nationale centrale banken met betrekking tot het 8%-aandeel van de ECB in het totaal van de eurobankbiljetten in omloop.

Grafiek 12 Nettorentebaten

(EUR miljoen)

- Nettorentebaten
- Nettorentebaten uit monetairbeleidseffecten
- Nettorentebaten uit externe reserves
- Rentebaten uit toedeling van eurobankbiljetten
- Overige nettorentebaten
- Remuneratie van vorderingen van nationale centrale banken i.v.m. overgedragen externe reserves

Bron: ECB.

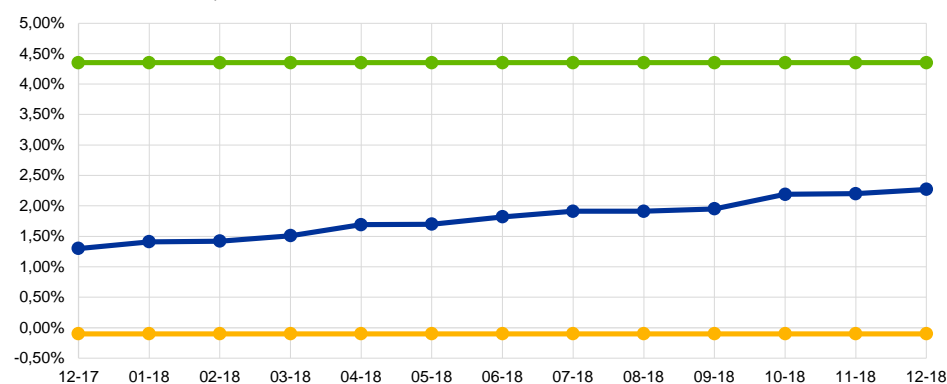
Toename rentebaten uit externe reserves, vooral dankzij gestegen USD-yields

De nettorentebaten uit externe reserves stegen met € 327 miljoen naar € 862 miljoen, voornamelijk als gevolg van de hogere rentebaten uit in Amerikaanse dollar luidende effecten door het gestegen rendement op vooral kortlopende effecten in Amerikaanse dollar (zie Grafiek 13).

Grafiek 13 Belangrijke referentierentes

(in procenten per jaar; gegevens ultimo maand)

- Effectieve federal funds rate
- Basisrente Bank of Japan
- Basisrente People's Bank of China

Bronnen: Federal Reserve System, de Bank of Japan en de People's Bank of China.

Hogere APP-baten werden gedeeltelijk tenietgedaan door een daling van de baten uit hoofde van beëindigde programma's

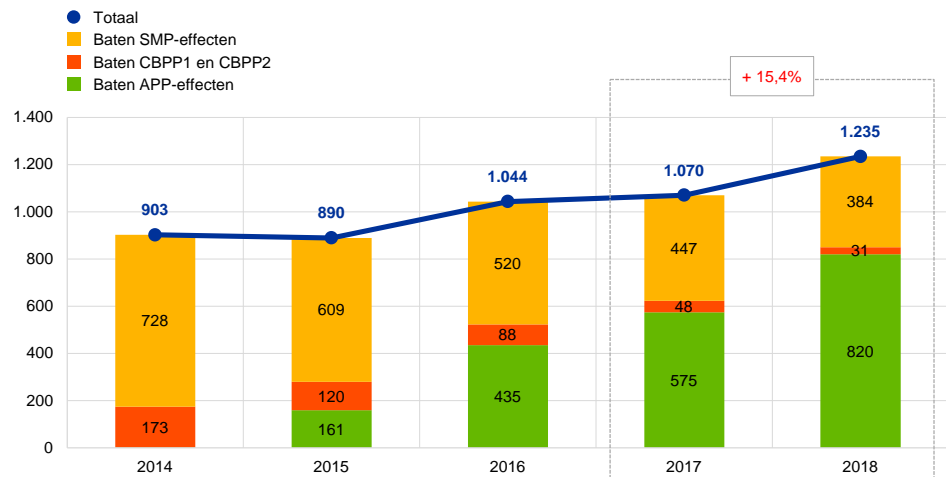
Over 2018 bedroegen de **netto rentebaten uit hoofde van de voor**

monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten € 1.235 miljoen, dat wil zeggen € 164 miljoen hoger dan in 2017 (zie Grafiek 14). De netto rentebaten in verband met de APP-effecten stegen met € 245 miljoen naar € 820 miljoen. Dit hing samen met het feit dat er meer effecten werden aangehouden (zie Grafiek 2) en met het hogere rendement op de aangekochte effecten ten opzichte van het historisch rendement van de portefeuille. Tegelijkertijd bleef de yield op door overheden in het eurogebied uitgegeven obligaties in 2018 gemiddeld genomen op een laag niveau (zie Grafiek 15). De gestegen netto rentebaten uit de APP-effecten overtroffen de afname van de netto rentebaten uit de SMP-, CBPP1- en CBPP2-portefeuilles, die na een daling met € 81 miljoen op € 415 miljoen uitkwamen. Deze daling hing samen met de omvang van deze portefeuilles, die door het vervallen van effecten was afgenomen. In 2018 genereerden de voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten circa 54% van de netto rentebaten van de ECB.

Grafiek 14

Netto rentebaten uit voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten

(EUR miljoen)

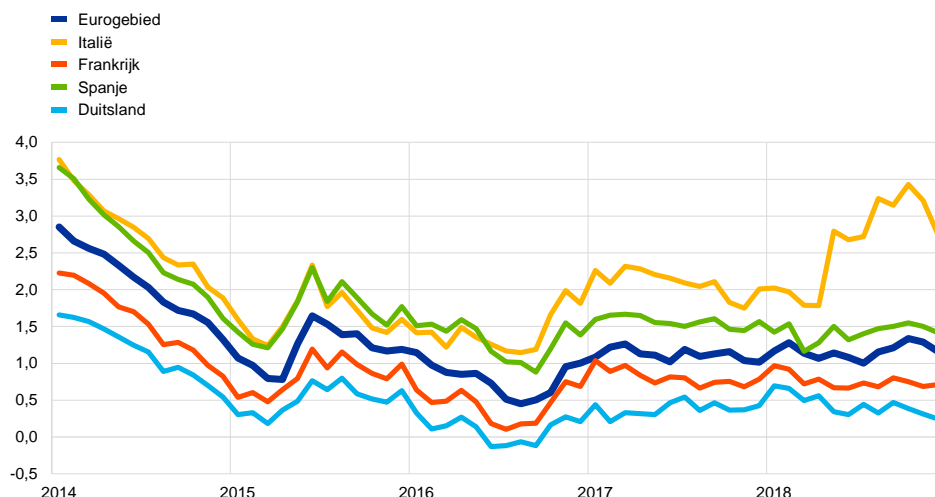

Bron: ECB.

Grafiek 15

Yield op tienjaars-staatsobligaties

(in procenten per jaar; gegevens ultimo maand)

Bron: ECB.

0,0%

Basisherfinancierings-
rente in 2018

Als gevolg van de door het Eurosysteem gebruikte basisherfinancieringsrente van 0% waren zowel de **rentebaten in verband met het aandeel van de ECB in de totale waarde van de eurobankbiljetten in omloop** als de **rentelasten in verband met de rentevergoeding op de vorderingen van de NCB's met betrekking tot de door hen overgedragen externe reserves** nihil.

De **overige nettorentebaten** zijn gedaald. Deze daling betrof voornamelijk de eigenmiddelenportefeuille, waarmee lagere rentebaten werden behaald als gevolg van het lagerenteklimaat in het eurogebied.

Het nettoresultaat uit financiële transacties en afwaarderingen werd vooral bepaald door de verandering in de USD-yields

Het **nettoresultaat uit financiële transacties en afwaarderingen** van financiële activa kwam neer op een verlies van € 146 miljoen (zie Grafiek 16). Dit resultaat lag € 202 miljoen onder het niveau van 2017, hetgeen vooral is toe te schrijven aan lagere gerealiseerde koers- en valutakoersresultaten.

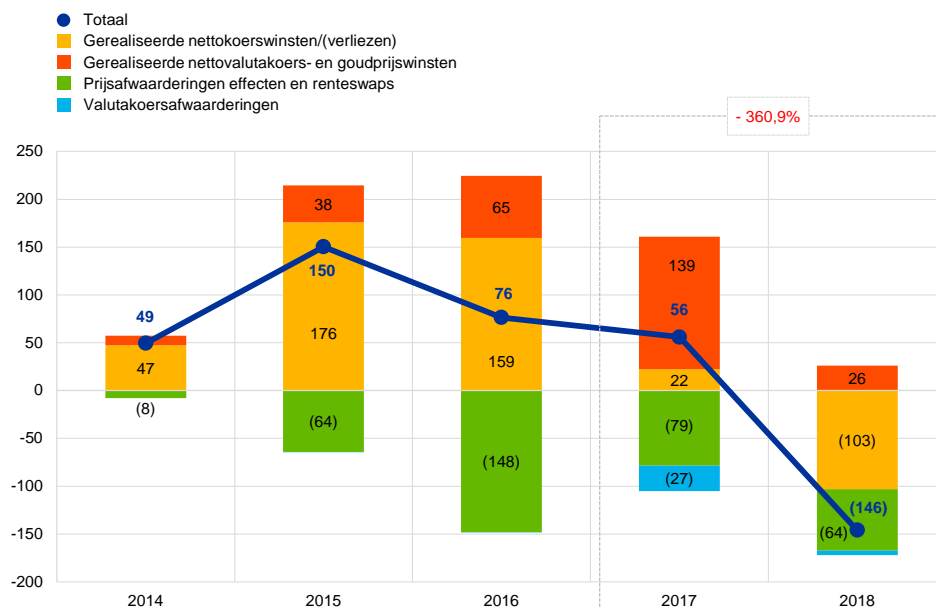
In 2018 was er sprake van een gerealiseerd nettokoersverlies op aangehouden effecten. Dit verlies hing vooral samen met koersverliezen op in Amerikaanse dollar luidende effecten, waarvan de marktwaarde daalde onder invloed van de stijgende yields op Amerikaanse obligaties.

De afname van de netto gerealiseerde valutakoers- en goudprijswinsten hield verband met de eenmalige verkoop van Amerikaanse dollars in 2017 ter financiering van de creatie van de CNY-portefeuille. Deze verkoop ging gepaard met ongebruikelijk hoge gerealiseerde valutakoerswinsten dat jaar.

Grafiek 16

Gerealiseerde resultaten en afwaarderingen

(EUR miljoen)

Bron: ECB.

€518 miljoen

Door de ECB in rekening gebrachte vergoedingen in verband met toezichtstaken

De **totale bedrijfskosten** van de ECB, met inbegrip van de afschrijvingen en de diensten van bankbiljettenproductie, zijn met €40 miljoen gestegen naar €1.114 miljoen (zie Grafiek 17). De stijging ten opzichte van 2017 houdt verband met de beheerkosten, in het bijzonder a) de kosten voor ondersteuning door externe consultants bij alomvattende beoordelingen en de bijdrage aan de stresstest van de EBA en b) informatietechnologie. Zoals de onderstaande grafiek laat zien, komt deze stijging vooral voor rekening van het banktoezicht. Deze met het banktoezicht verband houdende kosten worden jaarlijks volledig gedekt door de toezichtsvergoeding die de onder toezicht staande entiteiten in rekening krijgen gebracht.¹² De hogere beheerkosten werden gedeeltelijk gecompenseerd door een daling van de personeelskosten. De daling van laatstgenoemde kosten hing samen met lagere vergoedingen na uitdiensttreding, overige langetermijnbeloningen en ontslagvergoedingen, waarin in 2017 een eenmalige last was opgenomen in verband met de uitvoering van de tijdelijke regeling voor loopbaanverandering (Career Transition Support – CTS).¹³

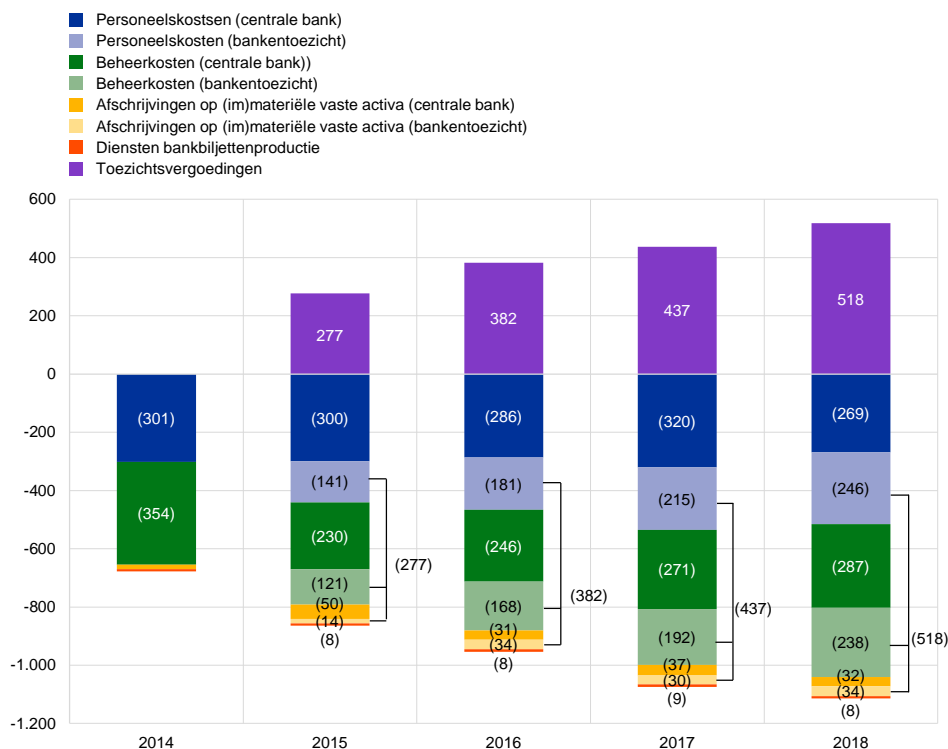
¹² De toezichtsvergoedingen zijn opgenomen in de post 'Overige baten en lasten' (zie Grafiek 11).

¹³ Deze tijdelijke regeling werd geïntroduceerd ter ondersteuning van medewerkers bij de overgang naar een loopbaan buiten de ECB.

Grafiek 17

Bedrijfskosten en toezichtsvergoedingen

(EUR miljoen)

Bron: ECB.

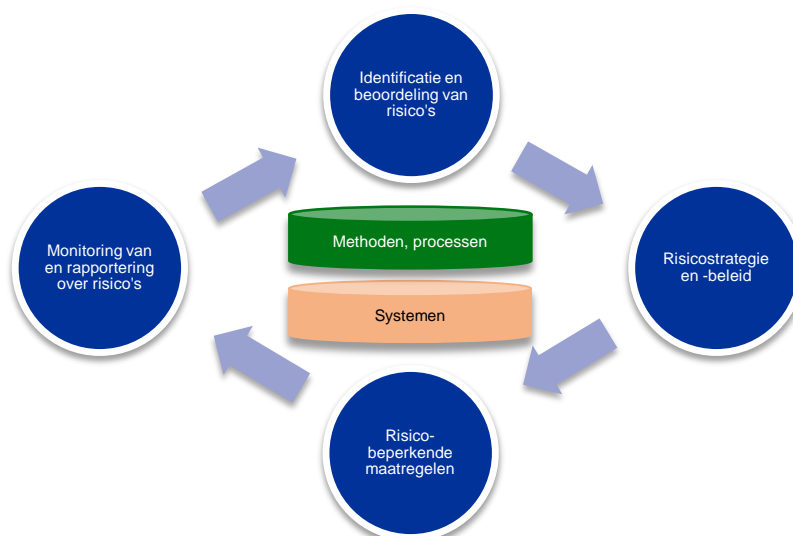
Toelichting: De bedrijfskosten worden gesplitst tussen het centralebankgedeelte en het banktoezicht. De kosten van de gedeelde dienstverlening door de ondersteunende diensten van de ECB zijn aan deze twee categorieën toegewezen. Deze gedeelde dienstverlening door de bestaande ondersteunende diensten van de ECB omvat onder meer huisvesting, humanresourcesbeheer, beheerdiensten, budgettering en controlling, accounting, juridische zaken, communicatie en vertaling, interne audit, statistiek en IT.

4

Risicobeheer

Risicobeheer vormt een cruciaal onderdeel van de activiteiten van de ECB en betreft een continu proces dat bestaat uit het a) identificeren en beoordelen van risico's, b) evalueren van de risicostrategie en het risicobeleid, c) uitvoeren van maatregelen ter mitigatie van de risico's, en d) monitoren van en rapporteren over de risico's, waarbij gebruik wordt gemaakt van effectieve methoden, processen en systemen.

Figuur 2
Risicobeheercyclus van de ECB

De ECB staat bloot aan zowel financiële als operationele risico's. In de volgende paragrafen wordt op deze risico's ingegaan, evenals op de bronnen van deze risico's en de gehanteerde risicobeheersingskaders.

4.1 Financiële risico's

De Directie stelt beleid en procedures vast ter waarborging van een passende bescherming tegen risico's

De Directie van de ECB stelt beleid en procedures vast om ervoor te zorgen dat de ECB een passend beschermingsniveau heeft tegen de financiële risico's waaraan ze blootstaat. Het comité voor risicobeheer (Risk Management Committee – RMC), bestaande uit deskundigen van de centrale banken van het Eurosysteem, draagt onder meer bij aan het monitoren en meten van, en rapporteren over, de financiële risico's met betrekking tot de balans van het Eurosysteem. Tevens bepaalt en evalueert het de hiervoor gebruikte methoden en kaders. Zo ondersteunt het RMC de besluitvormende organen bij het waarborgen van een passend beschermingsniveau voor het Eurosysteem.

Financiële risico's vloeien voort uit de kernactiviteiten van de ECB en de daarmee verband houdende risicoposities

De financiële risico's vloeien voort uit de kernactiviteiten van de ECB en de daarmee verband houdende risicoposities. De risicobeheersingskaders en risicolimieten die de ECB gebruikt om haar risicoprofiel te beheren, verschillen per type transactie en zijn afhankelijk van de beleids- of beleggingsdoelstellingen van de verschillende portefeuilles en de risicokenmerken van de onderliggende activa.

De ECB maakt gebruik van een aantal intern ontwikkelde risicoschattingstechnieken

Voor het monitoren en beoordelen van de risico's maakt de ECB gebruik van een aantal intern ontwikkelde technieken voor het schatten van risico's. Deze technieken zijn gebaseerd op een kader waarmee zowel markt- als kredietrisico's worden gesimuleerd. De belangrijkste modelleringsconcepten, -technieken en -aannames die aan de risicomaatstaven ten grondslag liggen, berusten op in de sector gehanteerde standaarden en beschikbare marktgegevens. De risico's worden

doorgaans gekwantificeerd door een schatting te maken van het verwachte tekort ('expected shortfall' – ES),¹⁴ op basis van een betrouwbaarheidsniveau van 99% en een tijdshorizon van één jaar. Voor de berekening van de risico's maakt de ECB gebruik van twee benaderingen: a) de boekhoudkundige benadering, op grond waarvan de herwaarderingsrekeningen van de ECB bij de berekening van de geschatte risico's als een buffer worden beschouwd, in lijn met alle toepasselijke financiële verslaggevingsregels, en b) de financiële benadering, op grond waarvan de herwaarderingsrekeningen bij de risicoberekening niet als buffer worden aangemerkt. Om een volledig beeld van de risico's te houden berekent de ECB ook andere risicomatstaven bij verschillende betrouwbaarheidsniveaus, verricht ze gevoeligheids- en stress-scenarioanalyses en beoordeelt ze langeretermijnprognoses van risicoposities en baten.¹⁵

€9,2 miljard
Risicototaal in 2018
(boekhoudkundige
benadering o.b.v. ES-
99%)

De totale risico's van de ECB zijn in 2018 afgenomen. Per 31 december 2018 kwamen de totale financiële risico's voor alle portefeuilles van de ECB, zoals afgemeten aan het ES bij een betrouwbaarheidsniveau van 99% en een tijdshorizon van één jaar, volgens de boekhoudkundige benadering in totaal uit op €9,2 miljard, ofwel €1,4 miljard lager dan per 31 december 2017. De daling hangt samen met verbeteringen in de kredietkwaliteit van de effecten in de portefeuilles van de ECB.

Kredietrisico

Kredietrisico's vloeien voort uit de monetairbeleidsportefeuilles van de ECB, de in euro luidende eigenmiddelenportefeuille en de externe reserves. Hoewel de voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen en daardoor, bij afwezigheid van verkopen, niet onderhevig zijn aan prijsveranderingen in verband met veranderingen in de kredietkwaliteit ('credit migration'), zijn deze effecten wel blootgesteld aan wanbetalingsrisico. In euro luidende instrumenten die deel uitmaken van de eigenmiddelenportefeuille en de externe reserves worden tegen marktprijs gewaardeerd en zijn derhalve onderhevig aan het risico van veranderingen in de kredietkwaliteit en het risico van wanbetaling. Dankzij verbeteringen in de kredietwaardigheid van diverse Europese overheden is het kredietrisico sinds vorig jaar gedaald.

Het kredietrisico wordt gemitigeerd door middel van toelatingscriteria, due diligence procedures en limieten die per portefeuille verschillen.

Valutarisico en
grondstoffenrisico

Valuta- en grondstoffenrisico's vloeien voort uit de aangehouden vreemdevalutaposten en de goudvoorraad van de ECB. De valuta- en grondstoffenrisico's zijn ruwweg stabiel gebleven ten opzichte van vorig jaar.

Gezien de beleidsrol die deze activa spelen, dekt de ECB de hiermee verbonden valuta- en grondstoffenrisico's niet af. In plaats daarvan worden deze risico's gemitigeerd door het bestaan van de herwaarderingsrekeningen en de spreiding van de aangehouden activa over verschillende valuta's en goud.

¹⁴ Het ES wordt gedefinieerd als een naar waarschijnlijkheid gewogen gemiddeld verlies dat zich voordoet bij de ongunstigste (1-p)% van de scenario's, waarbij p het betrouwbaarheidsniveau aanduidt.

¹⁵ Nadere informatie over de risicomodelleringsaanpak is te vinden in "The financial risk management of the Eurosystem's monetary policy operations", ECB, juli 2015.

Renterisico

De externe reserves en de in euro luidende eigenmiddelenportefeuille van de ECB worden voornamelijk belegd in vastrentende effecten en staan bloot aan ‘mark-to-market’ renterisico, in verband met hun waardering tegen marktprijzen.

De externe reserves van de ECB worden vooral belegd in activa met een relatief korte looptijd (zie Grafiek 6 in Paragraaf 3.1), terwijl de activa in de eigenmiddelenportefeuille doorgaans een langere looptijd hebben (zie Grafiek 8 in Paragraaf 3.1). Gemeten volgens de boekhoudkundige benadering, bleef deze risicocomponent onveranderd ten opzichte van 2017.

Het ‘mark-to-market’ renterisico van de ECB wordt gemitigeerd door middel van het portefeuillesamenstellingsbeleid en de herwaarderingsrekeningen.

De ECB loopt ook renterisico als gevolg van de mismatch tussen de rentevergoeding over haar activa en de rente die ze over haar verplichtingen verschuldigd is, hetgeen van invloed is op de nettorentebaten van de ECB. Dit risico hangt niet rechtstreeks met een bepaalde portefeuille samen, maar houdt eerder verband met de totale balansstructuur van de ECB, en dan vooral met het bestaan van looptijd- en yieldverschillen tussen activa en verplichtingen. Dit risico wordt gemonitord aan de hand van een toekomstgerichte analyse van de winstgevendheid van de ECB. Op grond van deze analyse blijft de ECB de komende jaren naar verwachting nettorentebaten genereren, ondanks de toenemende betekenis van monetairbeleidsactiva met een lage yield en een lange looptijd voor de balans van de ECB.

Dit risico wordt beheerd door beleid vast te stellen voor de portefeuillesamenstelling en verder gemitigeerd door de aanwezigheid van verplichtingen op de ECB-balans waarover geen vergoeding verschuldigd is.

4.2 Operationeel risico

Het beheer van het operationeel risico¹⁶ (‘operational risk management’ – ORM) van de ECB heeft betrekking op alle **niet-financiële risico’s**.

De Directie is verantwoordelijk voor het ORM-beleid en -kader van de ECB en stelt zowel beleid als kader vast. Het comité voor operationele risico’s (Operational Risk Committee – ORC) ondersteunt de Directie bij het vervullen van haar rol als toezichthouder op het beheer van de operationele risico’s. **ORM vormt een integrerend onderdeel van de governancestructuur¹⁷ en beheerprocessen van de ECB.**

De hoofddoelstelling van het ORM-kader van de ECB is **een bijdrage te leveren aan de verwezenlijking van de missie en doelstellingen van de ECB, en**

Beheer van operationele risico’s is onlosmakelijk verbonden met de governance- en beheerprocessen

¹⁶ Operationeel risico wordt gedefinieerd als het risico dat de financiën, bedrijfsvoering of reputatie in negatieve zin worden geraakt door menselijke tekortkomingen, de ontoereikende tenuitvoerlegging of het tekortschieten van de interne governance en bedrijfsprocessen, het uitvallen van systemen waarvan processen afhankelijk zijn, of externe gebeurtenissen (bijv. natuurrampen of aanvallen van buitenaf).

¹⁷ Nadere informatie over de governancestructuur van de ECB is te vinden op de [website van de ECB](#).

tegelijkertijd de reputatie en activa van de ECB te beschermen tegen verlies, misbruik en schade. Krachtens het ORM-kader is ieder organisatieonderdeel verantwoordelijk voor het identificeren, analyseren, beheren en beheersen van zijn operationele risico's en incidenten, evenals voor de rapportering hierover en de monitoring hiervan. In dit verband verschaft het risicotolerantiebeleid van de ECB een leidraad voor risicobeheersingsstrategieën en risico-aanvaardingsprocedures. Het is gekoppeld aan een vijf-bij-vijf risicomatrix gebaseerd op impact- en waarschijnlijkheidsschalen met kwantitatieve en kwalitatieve criteria.

De ECB opereert in een omgeving waarin sprake is van steeds complexere bedreigingen; dit houdt in dat de gewone activiteiten van de ECB gepaard gaan met een brede waaier aan operationele risico's. De onderwerpen die de meeste reden tot zorg geven, betreffen allerlei niet-financiële risico's in verband met mensen, informatie, systemen, processen en externe leveranciers. Daarom heeft de ECB processen ingericht om de operationele risico's van de ECB doorlopend en effectief te kunnen beheren en om de risico-informatie in het besluitvormingsproces te integreren. Bovendien richt de ECB zich op het verbeteren van haar weerbaarheid ten opzichte van risico's. Derhalve beschikt de ECB over responsstructuren en noodplannen, opdat bij elke verstoring de continuïteit van de cruciale bedrijfsfuncties is gewaarborgd.

Jaarrekening van de ECB¹⁸

Balans per 31 december 2018

ACTIVA	Toelichting	2018 €miljoen	2017 €miljoen
Goud en goudvorderingen	1	18.193	17.558
Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	2		
Vorderingen op het IMF	2.1	692	670
Tegoeden bij banken en beleggingen in effecten, externe leningen en overige externe activa	2.2	49.723	43.761
		50.415	44.431
Vorderingen op ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	2.2	997	3.712
Overige vorderingen op kredietinstellingen in het eurogebied, luidende in euro	3	300	143
Effecten uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	4		
Voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten	4.1	251.656	228.386
Vorderingen binnen het Eurosysteem	5		
Vorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem	5.1	98.490	93.657
Overige activa	6		
Materiële en immateriële vaste activa	6.1	1.148	1.196
Overige financiële activa	6.2	20.529	20.503
Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans	6.3	579	451
Overlopende activa	6.4	2.738	2.597
Diversen	6.5	2.039	1.528
		27.033	26.275
Totaal activa		447.083	414.162

¹⁸ Door afronding kan het voorkomen dat de totalen in de jaarrekening (inclusief de toelichtingen) niet geheel overeenstemmen met de som van de individuele bedragen. De cijfers 0 en (0) duiden op een afronding naar nul van een positief of negatief getal, terwijl een koppelteken (-) op nul duidt.

PASSIVA	Toelichting	2018 € miljoen	2017 € miljoen
Bankbiljetten in omloop	7	98.490	93.657
Overige verplichtingen aan kredietinstellingen in het eurogebied, luidende in euro	8	1.399	1.061
Verplichtingen aan overige ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	9		
Overige verplichtingen	9.1	9.152	1.150
Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	10	10.361	19.549
Verplichtingen binnen het Eurosysteem	11		
Verplichtingen uit hoofde van de overdracht van externe reserves	11.1	40.793	40.793
Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)	11.2	243.115	217.752
		283.907	258.544
Overige passiva	12		
Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans	12.1	641	431
Overlopende passiva	12.2	54	76
Diversen	12.3	1.178	1.063
		1.873	1.571
Voorzieningen	13	7.663	7.670
Herwaarderingsrekeningen	14	24.922	21.945
Kapitaal en reserves	15		
Kapitaal	15.1	7.740	7.740
Winst over het boekjaar		1.575	1.275
Totaal passiva		447.083	414.162

Winst-en-verliesrekening over 2018

	Toelichting	2018 €miljoen	2017 €miljoen
Rentebaten uit externe reserves	22.1	862	534
Rentebaten uit de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem	22.2	-	-
Overige rentebaten	22.4	1.642	1.527
<i>Rentebaten</i>		2.503	2.061
Remuneratie van vorderingen van nationale centrale banken in verband met overgedragen externe reserves	22.3	-	-
Overige rentelasten	22.4	(226)	(250)
<i>Rentelasten</i>		(226)	(250)
Nettorentebaten	22	2.277	1.812
Gerealiseerde winsten/verliezen uit financiële transacties	23	(77)	161
Afwaarderingen van financiële activa en posities	24	(69)	(105)
Toevoeging/onttrekking aan voorzieningen voor valutakoers-, rente-, krediet- en goudprijsrisico's		-	-
Nettoresultaat uit financiële transacties, afwaarderingen en voorzieningen voor risico's		(146)	56
Nettobaten uit vergoedingen en provisies	25	511	440
Baten uit aandelen en deelnemingen	26	1	1
Overige baten	27	47	52
Totaal nettobaten		2.690	2.361
Personeelskosten	28	(515)	(535)
Beheerkosten	29	(525)	(463)
Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa		(66)	(67)
Diensten van bankbiljettenproductie	30	(8)	(9)
Overige kosten	31	-	(11)
Winst over het boekjaar		1.575	1.275

Frankfurt am Main, 12 februari 2019

Europese Centrale Bank

Mario Draghi
President

Grondslagen voor de financiële verslaggeving¹⁹

Vorm en presentatie van de jaarrekening

De jaarrekening van de ECB is opgesteld in overeenstemming met de onderstaande grondslagen voor financiële verslaggeving.²⁰ Deze resulteren naar het oordeel van de Raad van Bestuur van de ECB in een getrouwe weergave van de jaarrekening en brengen tegelijkertijd de aard van de centralebankactiviteiten tot uitdrukking.

Algemene uitgangspunten voor de financiële verslaggeving

In het kader van de financiële verslaggeving zijn de beginselen van economische realiteit en transparantie toegepast, evenals de beginselen van voorzichtigheid, de inaanmerkingneming van gebeurtenissen na de balansdatum, materialiteit, continuïteit, periodoetorekening, consistentie en vergelijkbaarheid.

Opname van activa en verplichtingen

Een actief of een verplichting wordt alleen in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat enige met dit actief of deze verplichting verband houdende toekomstige economische voordelen ten goede respectievelijk ten laste van de ECB zullen komen, nagenoeg alle met dit actief of deze verplichting verband houdende risico's en voordelen aan de ECB zijn overgedragen, en de kostprijs of waarde van het actief of het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden bepaald.

Waardering

De jaarrekening is opgesteld op basis van de historische kostprijs, met aanpassingen voor de marktwaardering van verhandelbare effecten (met uitzondering van de voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten), goud en alle andere in de balans opgenomen en buiten de balans verantwoorde activa en verplichtingen luidende in vreemde valuta.

¹⁹ De gedetailleerde grondslagen voor de financiële verslaggeving van de ECB zijn neergelegd in [Besluit \(EU\) 2016/2247 van de ECB van 3 november 2016 betreffende de jaarrekening van de ECB \(ECB/2016/35\) \(PB L 347, van 20.12.2016, blz. 1\)](#), zoals gewijzigd. Met het oog op de geharmoniseerde financiële administratie en verslaggeving van de activiteiten van het Eurosysteem is het besluit gebaseerd op [Richtsnoer \(EU\) 2016/2249 van de ECB van 3 november 2016 betreffende het juridische kader ten behoeve van de financiële administratie en verslaggeving in het Europees Stelsel van centrale banken \(ECB/2016/34\) \(PB L 347, van 20.12.2016, blz. 37\)](#).

²⁰ Deze grondslagen, die periodiek worden beoordeeld en waar nodig bijgewerkt, volgen de bepalingen van artikel 26.4 van de Statuten van het ESCB, die geharmoniseerde regels voor de financieel-administratieve verwerking en verslaggeving van de werkzaamheden van het Eurosysteem vereisen.

Transacties in financiële activa en verplichtingen worden op basis van de afwikkelingsdatum in de jaarrekening verwerkt.

Met uitzondering van contante transacties in effecten worden transacties in financiële instrumenten luidende in vreemde valuta op de transactiedatum buiten de balans verantwoord. Op de afwikkelingsdatum worden de buiten de balans verantwoorde posten teruggenomen en worden de transacties in de balans opgenomen. Deviezenaankopen en -verkopen beïnvloeden de netto vreemdevalutapositie op de transactiedatum, en gerealiseerde verkoopresultaten worden eveneens op de transactiedatum berekend. Opgebouwde rente, agio's en disagio's in verband met financiële instrumenten luidende in vreemde valuta worden dagelijks berekend en geregistreerd, en de vreemdevalutapositie wordt eveneens dagelijks beïnvloed door deze overlopende posten.

Goud en in vreemde valuta luidende activa en verplichtingen

In vreemde valuta luidende activa en verplichtingen worden in euro omgerekend tegen de wisselkoers op de balansdatum. Baten en lasten worden omgerekend tegen de wisselkoers op de boekingsdatum. De herwaardering van in vreemde valuta luidende activa en verplichtingen, met inbegrip van zowel in de balans opgenomen als buiten de balans verantwoorde instrumenten, vindt plaats per valuta.

Voor de in vreemde valuta luidende activa en verplichtingen geldt dat de prijsherwaardering (marktprijs) afzonderlijk van de valutakoersherwaardering tot stand komt.

Goud wordt gewaardeerd tegen de marktprijs op de balansdatum. Voor goud wordt geen onderscheid gemaakt tussen prijs- en valutaherwaarderingsverschillen. In plaats daarvan wordt voor goud één (her)waardering bepaald op basis van de prijs in euro per fine ounce, die voor het boekjaar 2018 gebaseerd is op de wisselkoers van de euro ten opzichte van de Amerikaanse dollar per 31 december 2018.

Onder een bijzonder trekkingsrecht ('special drawing right' – SDR) wordt een valutamandje verstaan waarvan de waarde wordt bepaald als de gewogen som van de wisselkoersen van vijf belangrijke valuta's (de Amerikaanse dollar, Chinese renminbi, Japanse yen en het Britse pond). De door de ECB aangehouden SDR's werden omgerekend in euro tegen de EUR/SDR-wisselkoers per 31 december 2018.

Effecten

Voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten

De voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

Overige effecten

Verhandelbare effecten (met uitzondering van de voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten) en vergelijkbare activa worden per effect gewaardeerd tegen de middenkoersen of op basis van de desbetreffende yieldcurve op de balansdatum. In effecten besloten opties worden niet afzonderlijk gewaardeerd. Voor het boekjaar 2018 zijn de middenkoersen op 28 december 2018 gebruikt. Illiquide aandelen en andere eigenvermogensinstrumenten die als permanente belegging worden aangehouden, worden gewaardeerd tegen de kostprijs onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

Resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.²¹ Gerealiseerde winsten en verliezen op de verkoop van vreemde valuta's, goud en effecten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Dergelijke gerealiseerde winsten en verliezen worden berekend op basis van de gemiddelde kostprijs van het desbetreffende actief.

Positieve ongerealiseerde resultaten worden niet als baten verantwoord, maar worden rechtstreeks in een herwaarderingsrekening opgenomen.

Negatieve ongerealiseerde resultaten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt indien en voor zover zij op het jaareinde eerdere positieve herwaarderingsresultaten, als opgenomen op de desbetreffende herwaarderingsrekening, te boven gaan. Dergelijke negatieve ongerealiseerde resultaten op een effect, valuta of op aangehouden goud worden niet gesaldeerd met positieve ongerealiseerde resultaten op andere effecten, valuta's of goud. Als er sprake is van dergelijke negatieve ongerealiseerde resultaten die ten laste van de winst-en-verliesrekening worden gebracht, dan wordt de gemiddelde kostprijs van de desbetreffende post verminderd tot de valutakoers of de marktprijs per jaareinde. Negatieve ongerealiseerde resultaten op renteswaps die aan het einde van het jaar in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen, worden in daaropvolgende jaren via amortisatie teruggenomen.

Bijzondere waardeverminderingverliezen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen en in de daaropvolgende jaren niet teruggenomen, tenzij de bijzondere waardevermindering afneemt en de afname in verband kan worden gebracht met een waarneembare gebeurtenis die heeft plaatsgevonden nadat de bijzondere waardevermindering voor het eerst werd opgenomen.

Agio's of disagio's op effecten worden over de resterende contractuele looptijd van de effecten geamortiseerd.

²¹ Voor overlopende posten en voorzieningen betreffende beheerkosten geldt een minimumdrempel van € 100.000.

Transacties met wederinkoop

Transacties met wederinkoop zijn transacties waarbij de ECB krachtens een repo-overeenkomst activa aankoopt of verkoopt of tegen onderpand krediettransacties verricht.

Bij een repotransactie worden effecten tegen geldmiddelen verkocht en wordt tegelijkertijd overeengekomen deze effecten op een vastgestelde toekomstige datum en tegen een overeengekomen prijs van de tegenpartij terug te kopen. Repotransacties worden aan de passivazijde van de balans opgenomen als deposito's tegen onderpand. Effecten die op grond van zo'n transactie worden verkocht, blijven op de balans van de ECB.

Bij een omgekeerde repotransactie ('reverse repo') worden effecten gekocht in ruil voor geldmiddelen, waarbij tegelijkertijd wordt overeengekomen de effecten op een vastgestelde toekomstige datum en tegen een overeengekomen prijs aan de tegenpartij terug te verkopen. Omgekeerde repotransacties worden als leningen tegen onderpand aan de activazijde van de balans opgenomen, maar de desbetreffende effecten worden niet tot de door de ECB aangehouden effecten gerekend.

Transacties met wederinkoop (waaronder effectenuitleningstransacties) die krachtens een door een gespecialiseerde instelling aangeboden programma worden uitgevoerd, worden alleen op de balans opgenomen indien er onderpand in de vorm van geldmiddelen is verstrekt en deze geldmiddelen onbelegd blijven.

Niet in de balans opgenomen instrumenten

Valuta-instrumenten, te weten valutatermijntransacties, de termijncomponent van valutawaps en andere valuta-instrumenten die een inwisseling van een bepaalde valuta tegen een andere valuta op een toekomstige datum inhouden, worden opgenomen in de netto vreemdevalutapositie voor het berekenen van de valutakoerswinsten en -verliezen.

Rente-instrumenten worden per instrument geherwaardeerd. De dagelijkse wijzigingen in de variatiemarge van uitstaande rentefuturescontracten, evenals renteswaps die door een centrale tegenpartij worden gecleard, worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord. De waardering van termijntransacties in effecten en van renteswaps die niet via een centrale tegenpartij worden gecleard, wordt door de ECB uitgevoerd op basis van algemeen aanvaarde waarderingmethoden. Hierbij wordt gebruikgemaakt van waarneembare marktprijzen en -tarieven, evenals van disconteringsfactoren voor de periode tussen de afwikkelingsdatum en de waarderingdatum.

Gebeurtenissen na balansdatum

De waarde van activa en verplichtingen wordt aangepast voor gebeurtenissen die zich voordoen tussen de balansdatum en de datum waarop de Directie toestemming geeft om de jaarstukken van de ECB ter goedkeuring aan de Raad van Bestuur voor te leggen, indien dergelijke gebeurtenissen van materiële invloed zijn op de waarde van de activa en verplichtingen op de balansdatum.

Belangrijke gebeurtenissen na de balansdatum die niet van invloed zijn op de waarde van de activa en verplichtingen op de balansdatum worden in de toelichting vermeld.

Saldi binnen het ESCB/saldi binnen het Eurosysteem

Saldi binnen het ESCB zijn hoofdzakelijk het resultaat van grensoverschrijdende betalingen binnen de EU die worden afgewikkeld in centralebankgeld in euro. Het grootste deel van deze transacties vindt plaats op initiatief van private entiteiten (kredietinstellingen, bedrijven en particulieren). Ze worden afgewikkeld via TARGET2 – het ‘Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer’-systeem – en leiden tot bilaterale saldi op de TARGET2-rekeningen van de centrale banken in de EU. Deze bilaterale saldi worden dagelijks gesaldeerd en aan de ECB toegewezen, waardoor elke nationale centrale bank één bilaterale nettopositie ten opzichte van de ECB overhoudt. Door de ECB uitgevoerde en in TARGET2 afgewikkelde betalingen zijn ook van invloed op de individuele bilaterale nettoposities. Deze posities in de boeken van de ECB vertegenwoordigen de nettovordering of -verplichting van elke nationale centrale bank ten opzichte van de rest van het Europees Stelsel van centrale banken (ESCB). Saldi binnen het Eurosysteem van de nationale centrale banken van het eurogebied ten opzichte van de ECB uit hoofde van TARGET2, evenals overige in euro luidende saldi binnen het Eurosysteem (bijvoorbeeld in verband met de tussentijdse winstverdeling onder de nationale centrale banken), worden op de balans van de ECB als één nettoactief of nettoverplichting opgenomen onder ‘Overige vorderingen binnen het Eurosysteem (netto)’ of ‘Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)’. Saldi binnen het ESCB van nationale centrale banken buiten het eurogebied ten opzichte van de ECB, voortvloeiend uit hun deelname aan TARGET2,²² worden verantwoord onder ‘Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro’.

Saldi binnen het Eurosysteem die voortvloeien uit de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem worden als één enkel nettoactief opgenomen onder ‘Vorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem’ (zie onder ‘Bankbiljetten in omloop’ in de ‘Grondslagen voor de financiële verslaggeving’).

²² Per 31 december 2018 namen de volgende nationale centrale banken buiten het eurogebied deel aan TARGET2: Българска народна банка (Nationale Bank van Bulgarije), Danmarks Nationalbank, Hrvatska narodna banka, Narodowy Bank Polski en Banca Națională a României.

Saldi binnen het Eurosysteem die voortvloeien uit de overdracht van externe reserves aan de ECB door nationale centrale banken die tot het eurogebied toetreden, luiden in euro en worden gerapporteerd onder 'Verplichtingen uit hoofde van de overdracht van externe reserves'.

Vaste activa

Vaste activa, met inbegrip van immateriële activa maar met uitzondering van grond en kunstwerken, worden gewaardeerd tegen aanschafprijs verminderd met afschrijvingen. Grond en kunstwerken worden gewaardeerd tegen aanschafprijs. Het hoofdgebouw van de ECB wordt gewaardeerd tegen aanschafprijs verminderd met afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen. Voor de afschrijving op het hoofdgebouw van de ECB worden de kosten toegerekend aan de desbetreffende bestanddelen van het actief, die worden afgeschreven overeenkomstig hun verwachte gebruiksduur. Afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode over de verwachte gebruiksduur van de activa, vanaf het kwartaal nadat het desbetreffende actief voor gebruik beschikbaar is. De gebruiksduur van de belangrijkste activacategorieën luidt als volgt:

Gebouwen	20, 25 of 50 jaar
Installaties	10 of 15 jaar
Technische inventaris	4, 10 of 15 jaar
Computers, aanverwante hardware en software, en motorvoertuigen	4 jaar
Meubilair	10 jaar

De afschrijvingsduur voor geactiveerde herinrichtingskosten met betrekking tot de bestaande gehuurde kantoorgebouwen van de ECB wordt zo nodig aangepast in verband met gebeurtenissen die van invloed zijn op de verwachte gebruiksduur van het desbetreffende actief.

De ECB toetst jaarlijks op basis van International Accounting Standard (IAS) 36 'Bijzondere waardevermindering van activa' of haar hoofdgebouw een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Indien er een aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering van het hoofdgebouw wordt geïdentificeerd, wordt de realiseerbare waarde geschat. Indien de realiseerbare waarde onder de boekwaarde ligt, wordt er een bijzonder waardeverminderingverlies in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Vaste activa met een kostprijs van minder dan € 10.000 worden in het jaar van aanschaf geheel afgeschreven.

Vaste activa die aan de activeringscriteria voldoen maar nog in aanbouw of ontwikkeling zijn, worden verantwoord onder de post 'Activa in aanbouw'. De daarmee verband houdende kosten worden naar de desbetreffende vasteactivaposten overgeboekt wanneer de activa voor gebruik beschikbaar zijn.

Vergoedingen na uitdiensttreding, overige langetermijnbeloningen en ontslagvergoedingen

De ECB heeft pensioen- en andere regelingen met toegezegde vergoedingen en uitkeringen ('defined benefit plans', hierna DB-regelingen) voor haar medewerkers en de leden van de Directie, evenals voor de bij de ECB werkzame leden van de Raad van Toezicht.

De pensioenregeling voor de medewerkers wordt gedekt door activa die in een fonds voor langetermijnpersoneelsbeloningen worden aangehouden. De verplichte bijdragen van de ECB en het personeel hebben betrekking op de toegezegdpensioenzuil van de regeling. Daarnaast kunnen medewerkers op vrijwillige basis aanvullende bijdragen doen in het kader van een toegezegdebijdragenzuil, die voor aanvullende uitkeringen kan worden gebruikt.²³ De hoogte van deze aanvullende uitkeringen is afhankelijk van het bedrag aan vrijwillige bijdragen en het daarop behaalde beleggingsrendement.

Er zijn niet door kapitaal gedekte regelingen voor de vergoedingen na uitdiensttreding en andere langetermijnbeloningen van de leden van de Directie en de bij de ECB werkzame leden van de Raad van Toezicht. Voor de medewerkers bestaan er ook niet-gedekte regelingen voor andere vergoedingen na uitdiensttreding dan pensioenen en voor andere langetermijnpersoneelsbeloningen en ontslagvergoedingen.

Nettoverplichting uit hoofde van DB-regelingen

De nettoverplichting uit hoofde van DB-regelingen, inclusief de overige langetermijnbeloningen en ontslagvergoedingen, die in de balans onder de post 'Overige passiva' wordt opgenomen, komt overeen met de contante waarde van de brutoverplichting uit hoofde van DB-regelingen verminderd met de reële waarde van de fondsbeleggingen die dienen ter dekking van de desbetreffende brutoverplichting.

De brutoverplichting uit hoofde van DB-regelingen wordt jaarlijks door onafhankelijke actuarissen berekend volgens de 'projected unit credit method'. De contante waarde van de brutoverplichting uit hoofde van DB-regelingen wordt berekend door de geschatte toekomstige kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die wordt bepaald aan de hand van het marktrendement op de balansdatum op in euro luidende hoogwaardige bedrijfsobligaties met een soortgelijke resterende looptijd als de desbetreffende verplichting.

Actuariële winsten of verliezen kunnen voortvloeien uit ervaringsaanpassingen (waarbij de werkelijke uitkomsten verschillen van de eerder gehanteerde actuariële veronderstellingen) en veranderingen in de actuariële veronderstellingen.

²³ Het door de medewerker via vrijwillige bijdragen opgebouwde kapitaal kan bij pensionering worden gebruikt voor een aanvullend pensioen. Vanaf dat moment wordt dit pensioen opgenomen in de brutoverplichting uit hoofde van DB-regelingen.

Nettolasten uit hoofde van DB-regelingen

De nettolasten uit hoofde van DB-regelingen bestaan uit componenten die in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen en herberekeningen ten aanzien van vergoedingen na uitdiensttreding, die in de balans onder de post 'Herwaarderingsrekeningen' worden opgenomen.

Het nettobedrag ten laste van de winst-en-verliesrekening bestaat uit:

- (a) de aan het dienstjaar toegerekende kosten;
- (b) de kosten van verstreken diensttijd als gevolg van aanpassing van een DB-regeling;
- (c) de nettorente (o.b.v. disconteringsvoet) over de nettoverplichting uit hoofde van DB-regelingen;
- (d) herberekeningen betreffende overige langetermijnbeloningen en langlopende ontslagvergoedingen, in totaal.

Het nettobedrag dat onder 'Herwaarderingsrekeningen' opgenomen wordt, omvat de volgende posten:

- (a) actuariële winsten en verliezen op de brutoverplichting uit hoofde van DB-regelingen;
- (b) het werkelijke rendement op de fondsbeleggingen, exclusief de bedragen die zijn opgenomen in de nettorente over de nettoverplichting uit hoofde van DB-regelingen;
- (c) enige verandering in het effect van het activaplafond, exclusief de bedragen die zijn opgenomen in de nettorente over de nettoverplichting uit hoofde van DB-regelingen.

Deze bedragen worden jaarlijks door onafhankelijke actuarissen berekend om de correcte verplichting in de jaarrekening vast te stellen.

Bankbiljetten in omloop

De ECB en de nationale centrale banken van het eurogebied, die samen het Eurosysteem vormen, geven eurobankbiljetten uit.²⁴ De totale waarde van de eurobankbiljetten in omloop wordt op de laatste werkdag van elke maand

²⁴ Besluit van de ECB van 13 december 2010 betreffende de uitgifte van eurobankbiljetten (herschikking) (ECB/2010/29) (2011/67/EU) (PB L 35, van 9.2.2011, blz. 26), zoals gewijzigd.

overeenkomstig de verdeelsleutel voor de toedeling van bankbiljetten toegewezen aan de centrale banken van het Eurosysteem.²⁵

Het aan de ECB toegedeelde aandeel van 8% in de totale waarde van de eurobankbiljetten in omloop wordt op de balans verantwoord onder de verplichting 'Bankbiljetten in omloop'. Deze post wordt gedekt door vorderingen op de nationale centrale banken. Deze vorderingen zijn rentedragend²⁶ en worden gepresenteerd onder 'Vorderingen binnen het Eurosysteem', in de subpost 'Vorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem' (zie onder 'Saldi binnen het ESCB/saldi binnen het Eurosysteem' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving'). Rentebaten uit deze vorderingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen onder de post 'Rentebaten uit de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem'.

Tussentijdse verdeling van de winst

Een bedrag ter grootte van de som van de baten van de ECB uit de eurobankbiljetten in omloop en de baten uit de voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten die zijn aangekocht op grond van a) het programma voor de effectenmarkten (SMP), b) het derde programma voor de aankoop van gedekte obligaties (CBPP3), c) het programma voor de aankoop van effecten op onderpand van activa (ABSPP), en d) het aankoopprogramma voor door de publieke sector uitgegeven schuldbewijzen (PSPP), wordt in de maand januari van het volgende jaar verdeeld door middel van een tussentijdse winstuitkering, tenzij de Raad van Bestuur hierover anders besluit.²⁷ Het bedrag wordt volledig uitgekeerd, tenzij het de nettojaarwinst van de ECB overtreft, en behoudens een beslissing van de Raad van Bestuur om toevoegingen te doen aan de voorziening voor valutakoers-, rente-, krediet- en goudprijrisico's. De Raad van Bestuur kan tevens besluiten het bedrag van de in januari te verdelen inkomsten uit de eurobankbiljetten in omloop te verlagen met de door de ECB gemaakte kosten in verband met de uitgifte en verwerking van eurobankbiljetten.

²⁵ De term 'verdeelsleutel voor de toedeling van bankbiljetten' heeft betrekking op de percentages die voortvloeien uit het in aanmerking nemen van het aandeel van de ECB in de totale uitgifte aan eurobankbiljetten en het toepassen van de geplaatst-kapitaalverdeelsleutel op het aandeel van de nationale centrale banken in dit totaal.

²⁶ Besluit (EU) 2016/2248 van de ECB van 3 november 2016 inzake de toedeling van monetaire inkomsten van de nationale centrale banken van de lidstaten die de euro als munt hebben (ECB/2016/36) (PB L 347, van 20.12.2016, blz. 26).

²⁷ Besluit (EU) 2015/298 van de ECB van 15 december 2014 inzake de tussentijdse verdeling van de inkomsten van de ECB (herschikking) (ECB/2014/57), (PB L 53 van 25.2.2015, blz. 24), zoals gewijzigd.

Wijzigingen in de grondslagen voor de financiële verslaggeving

In 2018 voerde de ECB geen wijzigingen door in de grondslagen voor de financiële verslaggeving.

Diversen

In overeenstemming met artikel 27 van de Statuten van het ESCB, en op aanbeveling van de Raad van Bestuur, heeft de Raad van de Europese Unie de benoeming van Baker Tilly GmbH & Co. KG Wirtschaftsprüfungsgesellschaft, Düsseldorf (Bondsrepubliek Duitsland) tot externe accountant van de ECB goedgekeurd, voor een periode van vijf jaar tot en met het einde van het boekjaar 2022. Deze periode van vijf jaar kan worden verlengd met twee aanvullende boekjaren.

Toelichting op de balans

1 Goud en goudvorderingen

Per 31 december 2018 bedroeg de goudvoorraad van de ECB 16.229.522 ounces²⁸ fine gold. De marktwaarde hiervan bedroeg € 18.193 miljoen (2017: € 17.558 miljoen). In 2018 hebben er geen goudtransacties plaatsgevonden. Hierdoor bleef de goudvoorraad van de ECB onveranderd ten opzichte van de voorraad per 31 december 2017. De toename van de waarde in euro van deze goudvoorraad was toe te schrijven aan de stijging van de marktprijs van goud uitgedrukt in euro (zie onder 'Goud en in vreemde valuta luidende activa en verplichtingen' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving' en toelichting 14, 'Herwaarderingsrekeningen').

2 Vorderingen op niet-ingezetenen en ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta

2.1 Vorderingen op het IMF

Deze post omvat de door de ECB aangehouden bijzondere trekkingsrechten ('special drawing rights' – SDR's) en bedroeg per 31 december 2018 € 692 miljoen (2017: € 670 miljoen). Deze post is het resultaat van een door de ECB met het Internationaal Monetair Fonds (IMF) gesloten akkoord, waarbij het IMF wordt gemachtigd namens de ECB SDR's te kopen en te verkopen tegen euro, zulks met inachtneming van minimum- en maximumposities. Voor verslaggevingsdoeleinden worden SDR's behandeld als een vreemde valuta (zie onder 'Goud en in vreemde valuta luidende activa en verplichtingen' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving'). De toename van de waarde in euro van de door de ECB aangehouden SDR's was voornamelijk het gevolg van de waardestijging van de SDR ten opzichte van de euro in 2018.

2.2 Tegoeden bij banken en beleggingen in effecten, externe leningen en overige externe activa; en vorderingen op ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta

Deze twee posten bestaan uit tegoeden bij banken en in vreemde valuta luidende leningen, en beleggingen in effecten luidende in Amerikaanse dollar, Japanse yen en Chinese renminbi.

²⁸ Dit komt overeen met 504,8 ton.

Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied	2018 € miljoen	2017 € miljoen	Mutatie € miljoen
Rekeningen-courant	7.755	6.794	961
Geldmarktdeposito's	1.942	2.317	(375)
Omgekeerde repotransacties	611	(0)	611
Beleggingen in effecten	39.415	34.650	4.764
Totaal	49.723	43.761	5.962

Vorderingen op ingezetenen van het eurogebied	2018 € miljoen	2017 € miljoen	Mutatie € miljoen
Rekeningen-courant	1	1	0
Geldmarktdeposito's	602	2.422	(1.820)
Omgekeerde repotransacties	393	1.288	(895)
Totaal	997	3.712	(2.715)

De toename van het totaal van deze posten in 2018 was voornamelijk het gevolg van de waardestijging van zowel de Amerikaanse dollar als de Japanse yen ten opzichte van de euro. De inkomsten gedurende het boekjaar, voornamelijk uit de Amerikaansedollarportefeuille, hebben ook bijgedragen aan de toename van de totale waarde van deze posten.

De samenstelling van de door de ECB aangehouden nettoposities in vreemde valuta²⁹ per 31 december 2018 luidt als volgt:

	2018 Valuta in miljoenen	2017 Valuta in miljoenen
Amerikaanse dollar	47.551	46.761
Japanse yen	1.093.460	1.093.563
Chinese renminbi	3.886	3.755

3 Overige vorderingen op kredietinstellingen in het eurogebied, luidende in euro

Per 31 december 2018 bestond deze post uit rekening-courantsaldi ten opzichte van ingezetenen van het eurogebied ten bedrage van € 300 miljoen (2017: € 143 miljoen).

²⁹ Deze nettoposities bestaan uit het verschil van de in de desbetreffende vreemde valuta luidende activa en verplichtingen die onderhevig zijn aan valutaherwaardering. Deze zijn opgenomen onder 'Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta', 'Vorderingen op ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta', 'Overlopende activa', 'Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans' (onder de verplichtingen) en 'Overlopende passiva'. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met buiten de balans verantwoorde valutatermijntransacties en valutaswaps. Positieve resultaten uit hoofde van de prijsherwaardering van in vreemde valuta luidende financiële instrumenten zijn niet inbegrepen.

4 Effecten uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro

4.1 Voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten

Per 31 december 2018 bestond deze post uit effecten die door de ECB waren aangekocht in het kader van de drie programma's voor de aankoop van gedekte obligaties (covered bond purchase programmes – CBPP's), het programma voor de effectenmarkten (Securities Markets Programme – SMP), het programma voor de aankoop van effecten op onderpand van activa (asset-backed securities purchase programme – ABSPP) en het aankoopprogramma voor door de publieke sector uitgegeven schuldbewijzen (public sector purchase programme – PSPP).³⁰

De aankopen in het kader van het eerste CBPP liepen op 30 juni 2010 ten einde, terwijl het tweede CBPP op 31 oktober 2012 afliep. De Raad van Bestuur besloot op 6 september 2012 tot stopzetting van verdere SMP-aankopen.

In 2018 continueerde het Eurosysteem zijn effectenaankopen in het kader van het programma voor de aankoop van activa (asset purchase programme – APP), dat het derde CBPP, het ABSPP, het PSPP en het aankoopprogramma voor door de bedrijvensector uitgegeven schuldbewijzen (corporate sector purchase programme – CSPP) omvat.³¹ Het bedrag van de gecombineerde netto APP-aankopen door de nationale centrale banken en de ECB bedroeg gemiddeld € 30 miljard per maand tot en met september 2018, en € 15 miljard vanaf oktober tot en met eind 2018, waarna de nettoaankopen werden beëindigd. De Raad van Bestuur is voornemens de aflossingen op effecten die zijn aangekocht in het kader van het APP en die de vervaldatum hebben bereikt, volledig te blijven herinvesteren, en wel voor geruime tijd voorbij het moment waarop hij de basisrentetarieven van de ECB begint te verhogen, en in ieder geval zo lang als noodzakelijk is om gunstige liquiditeitscondities en een ruime mate van monetaire accommodatie te handhaven.

De in het kader van al deze programma's aangekochte effecten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen (zie onder 'Effecten' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving').

De geamortiseerde kostprijs van de door de ECB aangehouden effecten en de marktwaarde³² ervan (die niet in de balans of de winst-en-verliesrekening wordt opgenomen, maar die uitsluitend voor vergelijkingsdoeleinden wordt verschaft) luiden als volgt:

³⁰ De ECB koopt geen effecten aan in het kader van het aankoopprogramma voor door de bedrijvensector uitgegeven schuldbewijzen (corporate sector purchase programme – CSPP).

³¹ Nadere informatie over het APP is beschikbaar op de [website van de ECB](#).

³² De marktwaarden zijn indicatief en worden afgeleid van marktnoteringen. Voor zover marktnoteringen niet beschikbaar zijn, worden de marktprijzen geschat met behulp van interne modellen van het Eurosysteem.

	2018 € miljoen		2017 € miljoen		Mutatie € miljoen	
	Geamortiseerde kostprijs	Marktwaaarde	Geamortiseerde kostprijs	Marktwaaarde	Geamortiseerde kostprijs	Marktwaaarde
Eerste programma voor de aankoop van gedekte obligaties (CBPP1)	348	363	619	655	(271)	(292)
Tweede programma voor de aankoop van gedekte obligaties (CBPP2)	341	365	386	422	(45)	(57)
Derde programma voor de aankoop van gedekte obligaties (CBPP3)	21.545	21.706	19.733	19.959	1.812	1.747
Programma voor de effectenmarkten (SMP)	5.484	6.051	6.644	7.555	(1.160)	(1.504)
Programma voor de aankoop van effecten op onderpand van activa (ABSPP)	27.511	27.262	25.015	25.045	2.496	2.218
Programma voor de aankoop van door de publieke sector uitgegeven schuldbewijzen (PSP)	196.428	198.401	175.990	177.088	20.438	21.313
Totaal	251.656	254.148	228.386	230.722	23.270	23.426

De daling van de geamortiseerde kostprijs van de in het kader van het eerste en het tweede CBPP en het SMP aangehouden portefeuilles was het gevolg van aflossingen.

De Raad van Bestuur beoordeelt regelmatig de financiële risico's die zijn verbonden aan de effecten die op grond van al deze programma's worden aangehouden.

Jaarlijks wordt er op basis van gegevens per jaareinde getoetst of er sprake is van een bijzondere waardevermindering ('impairment test'); deze toetsen worden door de Raad van Bestuur goedgekeurd. Deze toetsen, die voor elk programma afzonderlijk worden uitgevoerd, omvatten een beoordeling van indicatoren die op een bijzondere waardevermindering wijzen. Voor zover van dergelijke indicatoren sprake was, is een nadere analyse uitgevoerd om te bevestigen dat de kasstromen van de onderliggende effecten niet worden geraakt door een gebeurtenis die tot het opnemen van een waardeverminderingverlies zou leiden. De uitkomsten van de toetsen van dit jaar gaven de ECB geen aanleiding om in 2018 verliezen te verantwoorden op de in de monetairbeleidsp portefeuilles opgenomen effecten.

5 Vorderingen binnen het Eurosysteem

5.1 Vorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem

Deze post bestaat uit de vorderingen van de ECB ten opzichte van de nationale centrale banken van het eurogebied uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem (zie onder 'Bankbiljetten in omloop' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving') en bedroeg per 31 december 2018 € 98.490 miljoen (2017: € 93.657 miljoen). De rentevergoeding op deze vorderingen wordt dagelijks berekend tegen de laatst beschikbare marginale rentevoet die het

Eurostysteem hanteert bij zijn tenders voor basisherfinancieringstransacties³³ (zie toelichting 22.2, 'Rentebaten uit de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurostysteem').

6 Overige activa

6.1 Materiële en immateriële vaste activa

De samenstelling van deze activa per 31 december 2018 luidt als volgt:

	2018 € miljoen	2017 € miljoen	Mutatie € miljoen
Aanschafprijs			
Grond en gebouwen	1.012	1.006	5
Installaties	221	222	(1)
Computerhardware en -software	124	110	14
Inventaris, meubilair en motorvoertuigen	93	95	(2)
Activa in aanbouw	1	3	(2)
Overige vaste activa	11	10	1
Totaal aanschafprijs	1.463	1.447	16
Cumulatieve afschrijvingen			
Grond en gebouwen	(118)	(96)	(22)
Installaties	(64)	(48)	(16)
Computerhardware en -software	(89)	(74)	(15)
Inventaris, meubilair en motorvoertuigen	(43)	(32)	(11)
Overige vaste activa	(2)	(1)	(0)
Totaal cumulatieve afschrijvingen	(315)	(251)	(64)
Boekwaarde (netto)	1.148	1.196	(48)

Eind 2018 is getoetst of het hoofdgebouw van de ECB een bijzondere waardevermindering had ondergaan; er was geen aanleiding voor opname van een bijzonder waardeverminderingverlies.

6.2 Overige financiële activa

Deze post bestaat vooral uit de eigenmiddelenportefeuille van de ECB en wordt aangehouden tegenover het kapitaal en de reserves en de voorziening voor valutakoers-, rente-, krediet- en goudprijsrisico's. Deze post omvat onder meer een belang van 3.211 aandelen in de Bank voor Internationale Betalingen (BIB) tegen de verwervingsprijs van € 42 miljoen.

³³ Sinds 16 maart 2016 bedraagt de rentevoet die het Eurostysteem hanteert bij zijn tenders voor basisherfinancieringstransacties 0,00%.

De samenstelling van deze post luidt als volgt:

	2018 € miljoen	2017 € miljoen	Mutatie € miljoen
Rekeningen-courant, luidende in euro	0	0	0
Effecten luidende in euro	17.913	18.417	(504)
Omgekeerde repotransacties, luidende in euro	2.575	2.044	531
Overige financiële activa	42	42	(0)
Totaal	20.529	20.503	27

De geringe nettotoename van deze post in 2018 hield verband met de herinvestering van de rentebaten uit deze portefeuille, die de daling van de marktwaarde van de in euro luidende effecten in de eigenmiddelenportefeuille van de ECB meer dan compenseerde.

6.3 Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans

Deze post bestaat voornamelijk uit de waarderingsveranderingen betreffende per 31 december 2018 uitstaande valutaswap- en valutatermijntransacties (zie toelichting 19, 'Valutaswaps en valutatermijntransacties'). Deze waarderingsveranderingen bedragen € 578 miljoen (2017: € 450 miljoen) en zijn het gevolg van de omrekening van dergelijke transacties naar eurobedragen tegen de valutakoers op de balansdatum, vergeleken met de eurobedragen voortvloeiend uit de omrekening van de transacties tegen de gemiddelde kostprijs van de desbetreffende vreemde valuta op die datum (zie onder 'Niet in de balans opgenomen instrumenten' en 'Goud en in vreemde valuta luidende activa en verplichtingen' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving').

Waarderingswinsten op uitstaande renteswaptransacties worden ook onder deze post opgenomen (zie toelichting 18, 'Renteswaps').

6.4 Overlopende activa

Per 31 december 2018 bedroeg deze post € 2.738 miljoen (2017: € 2.597 miljoen). Deze post omvatte voornamelijk de nog te ontvangen couponrente op effecten (waaronder bij aankoop meegekochte uitstaande rente) ten bedrage van € 2.589 miljoen (2017: € 2.476 miljoen) (zie toelichting 2.2, 'Tegoeden bij banken en beleggingen in effecten, externe leningen en overige externe activa; en vorderingen op ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta', toelichting 4, 'Effecten uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro', en toelichting 6.2, 'Overige financiële activa').

Bovendien bestaat deze post uit a) opgebouwde baten uit gemeenschappelijke Eurostelsysteem-projecten (zie toelichting 27, 'Overige baten'); b) diverse vooruitbetalingen; c) nog te ontvangen rente op overige financiële activa en verplichtingen, en d) opgebouwde baten in verband met het gemeenschappelijk

toezichtsmechanisme (Single Supervisory Mechanism – SSM) (zie toelichting 25, 'Nettobaten uit vergoedingen en provisies').

6.5 Diversen

Per 31 december 2018 bedroeg deze post € 2.039 miljoen (2017: € 1.528 miljoen) en omvatte voornamelijk het opgelopen bedrag van de tussentijdse winstverdeling van de ECB van € 1.191 miljoen (2017: € 988 miljoen) (zie 'Tussentijdse verdeling van de winst' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving' en toelichting 11.2, 'Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)').

De post omvatte ook saldi ten bedrage van € 567 miljoen (2017: € 492 miljoen) met betrekking tot per 31 december 2018 uitstaande valutaswap- en valutatermijntransacties. Deze saldi vloeien voort uit de omrekening van dergelijke transacties naar eurobedragen tegen de gemiddelde kostprijs van de desbetreffende valuta op de balansdatum, vergeleken met de oorspronkelijk verwerkte eurobedragen van de transacties (zie onder 'Niet in de balans opgenomen instrumenten' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving').

Deze post omvatte tevens een bedrag van € 244 miljoen (2017: € 1 miljoen) met betrekking tot de jaarlijkse toezichtsvergoedingen van de onder toezicht staande entiteiten per 31 december 2018. Ter dekking van de kosten van haar toezichhoudende taken heeft de ECB in december 2018 de jaarlijkse vergoeding in rekening gebracht bij de onder toezicht staande instellingen, met een betalingstermijn die in januari 2019 afliep (zie toelichting 25, 'Nettobaten uit vergoedingen en provisies'). In 2017 werden de jaarlijkse toezichtsvergoedingen in oktober gefactureerd, waardoor de ECB aan het eind van het jaar nog slechts € 1 miljoen te vorderen had.

7 Bankbiljetten in omloop

Deze post bestaat uit het aandeel van de ECB (8%) in de totale waarde van de eurobankbiljetten in omloop (zie onder 'Bankbiljetten in omloop' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving') en bedroeg per 31 december 2018 € 98.490 miljoen (2017: € 93.657 miljoen).

8 Overige verplichtingen aan kredietinstellingen in het eurogebied, luidende in euro

De centrale banken van het Eurosysteem hebben de mogelijkheid bij PSPP-effectenuitleningstransacties geldmiddelen als zekerheid te accepteren zonder dat deze verplicht moeten worden herbelegd. Deze transacties worden voor de ECB via een gespecialiseerde instelling uitgevoerd.

Per 31 december 2018 bedroeg de waarde van de uitstaande PSPP-effectenuitleningstransacties met kredietinstellingen in het eurogebied € 1.399 miljoen (2017: € 1.061 miljoen). De als zekerheid ontvangen geldmiddelen werden overgeboekt naar TARGET2-rekeningen. Aangezien de geldmiddelen aan het einde van het jaar nog onbelegd waren, werden deze transacties op de balans verwerkt (zie onder 'Transacties met wederinkoop' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving').³⁴

9 Verplichtingen aan overige ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro

9.1 Overige verplichtingen

Per 31 december 2018 bedroeg deze post € 9.152 miljoen (2017: € 1.150 miljoen). Deze post bestaat uit door de ECB geaccepteerde deposito's of geldbetalingen door of namens deelnemers aan EURO1 en RT1³⁵ die als garantiefonds voor EURO1 worden gebruikt of ter ondersteuning van afwikkeling in RT1 dienen. De post omvat tevens de deposito's die de Europese Faciliteit voor financiële stabiliteit (European Financial Stability Mechanism – EFSF) en het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM) in 2018 hebben gestort. In overeenstemming met artikel 21 van de Statuten van het ESCB mag de ECB als fiscaal agent optreden ten behoeve van instellingen, organen of instanties van de Unie, centrale overheden, regionale, lokale of andere overheden, overheidsinstanties, andere publiekrechtelijke lichamen of openbare bedrijven van de lidstaten.

10 Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro

Per 31 december 2018 bedroeg deze post € 10.361 miljoen (2017: € 19.549 miljoen). De grootste component betrof een bedrag van € 4.619 miljoen (2017: € 6.062 miljoen), bestaande uit door nationale centrale banken buiten het eurogebied bij de ECB aangehouden saldi die voortvloeien uit, of een tegenpost zijn, van via het TARGET2-systeem geleide transacties. De afname van deze saldi in 2018 hield verband met betalingen van niet-ingezetenen van het eurogebied aan ingezetenen van het eurogebied.

Deze post omvatte tevens een bedrag van € 3.682 miljoen (2017: € 10.056 miljoen) voortvloeiend uit de permanente wederzijdse valutaregeling met de Federal Reserve

³⁴ De effectenuitleningstransacties waarbij op de balansdatum geen sprake is van als onderpand ontvangen onbelegde geldmiddelen worden op buitenbalansrekeningen geregistreerd (zie toelichting 16, 'Programma's voor effectenuitlening').

³⁵ EURO1 en RT1 zijn betalingssystemen die worden beheerd door ABE CLEARING S.A.S à capital variable (EBA Clearing).

Bank of New York. In het kader van deze regeling verstrekt het Federal Reserve System door middel van swaptransacties Amerikaanse dollars aan de ECB, met als doel om kortetermijnliquiditeit in Amerikaanse dollars aan tegenpartijen van het Eurosysteem te verstrekken. Tegelijkertijd verricht de ECB back-to-backswaptransacties met nationale centrale banken van het eurogebied, die de resulterende middelen aanwenden om met tegenpartijen van het Eurosysteem in Amerikaanse dollar luidende liquiditeitsverschaffende transacties uit te voeren in de vorm van transacties met wederinkoop. Deze back-to-backswaptransacties resulteren in saldi binnen het Eurosysteem, tussen de ECB en de nationale centrale banken (zie toelichting 11.2, 'Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)'). Bovendien resulteren de swaptransacties met het Federal Reserve System en de nationale centrale banken van het eurogebied in termijnvorderingen en -verplichtingen die op buitenbalansrekeningen worden geregistreerd (zie toelichting 19, 'Valutaswaps en valutatermijntransacties').

Het restant van deze post bestaat uit een bedrag van € 2.059 miljoen (2017: € 3.432 miljoen) in verband met uitstaande PSPP-effectenuitleningstransacties met niet-ingezetenen van het eurogebied waarbij geldmiddelen als zekerheid zijn ontvangen en naar TARGET2-rekeningen zijn overgeboekt (zie toelichting 8, 'Overige verplichtingen aan kredietinstellingen in het eurogebied, luidende in euro').

11 Verplichtingen binnen het Eurosysteem

11.1 Verplichtingen uit hoofde van de overdracht van externe reserves

Deze post betreft de verplichtingen aan de nationale centrale banken van het eurogebied uit hoofde van de overdracht van externe reserves aan de ECB bij hun toetreding tot het Eurosysteem. In 2018 waren er geen mutaties.

	Vanaf 1 januari 2015 €miljoen
Nationale Bank van België	1.436
Deutsche Bundesbank	10.430
Eesti Pank	112
Central Bank of Ireland	673
Bank of Greece	1.178
Banco de España	5.123
Banque de France	8.217
Banca d'Italia	7.134
Central Bank of Cyprus	88
Latvijas Banka	163
Lietuvos bankas	239
Banque centrale du Luxembourg	118
Central Bank of Malta	38
De Nederlandsche Bank	2.320
Oesterreichische Nationalbank	1.138
Banco de Portugal	1.010
Banka Slovenije	200
Národná banka Slovenska	448
Suomen Pankki – Finlands Bank	728
Totaal	40.793

De vergoeding over deze verplichtingen wordt dagelijks bepaald tegen de laatst beschikbare marginale rentevoet die het Eurosysteem hanteert bij zijn tenders voor basisherfinancieringstransacties, gecorrigeerd vanwege een nulrendement op de goudcomponent (zie toelichting 22.3, 'Remuneratie van vorderingen van nationale centrale banken in verband met overgedragen externe reserves').

11.2 Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)

In 2018 bestond deze post voornamelijk uit de TARGET2-saldi van de nationale centrale banken van het eurogebied ten opzichte van de ECB (zie onder 'Saldi binnen het ESCB/saldi binnen het Eurosysteem' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving'). De stijging van deze positie vloeide voornamelijk voort uit nettoaankopen van effecten in het kader van het APP (zie toelichting 4, 'Effecten uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro'), die via TARGET2-rekeningen werden afgewikkeld. De afname van de bedragen in verband met de back-to-backswaptransacties met de nationale centrale banken in verband met liquiditeitsverschaffende transacties in Amerikaanse dollar droeg ook bij aan de toename van de verplichting in 2018 (zie toelichting 10, 'Verplichtingen aan ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro'). De invloed van deze twee factoren werd gedeeltelijk tenietgedaan door deposito's afkomstig van de EFSF en het ESM via TARGET2 (zie toelichting 9, 'Verplichtingen aan overige ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro').

De vergoeding over TARGET2-posities, met uitzondering van de saldi die uit back-to-back-swaptransacties in verband met in Amerikaanse dollar luidende liquiditeitsverschaffende transacties voortkomen, wordt dagelijks berekend tegen de laatst beschikbare marginale rente die het Eurosysteem hanteert bij zijn tenders voor basisherfinancieringstransacties.

Deze post bestaat ook uit het aan de nationale centrale banken van het eurogebied verschuldigde bedrag in verband met de tussentijdse winstverdeling van de ECB (zie onder 'Tussentijdse verdeling van de winst' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving').

	2018 € miljoen	2017 € miljoen
Verschuldigd aan de nationale centrale banken van het eurogebied ter zake van TARGET2	1.349.908	1.263.961
Te vorderen van de nationale centrale banken van het eurogebied ter zake van TARGET2	(1.107.984)	(1.047.197)
Verschuldigd aan de nationale centrale banken van het eurogebied i.v.m. de tussentijdse winstverdeling van de ECB	1.191	988
Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)	243.115	217.752

12 Overige passiva

12.1 Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans

Deze post bestaat voornamelijk uit de waarderingsveranderingen in de per 31 december 2018 uitstaande valutaswap- en valutatermijntransacties (zie toelichting 19, 'Valutaswaps en valutatermijntransacties'). Deze waarderingsveranderingen bedroegen € 641 miljoen (2017: € 431 miljoen). Deze waarderingsveranderingen zijn het gevolg van de omrekening van dergelijke transacties naar eurobedragen tegen de valutakoers op de balansdatum, vergeleken met de eurobedragen voortvloeiend uit de omrekening van de transacties tegen de gemiddelde kostprijs van de desbetreffende vreemde valuta op die datum (zie onder 'Niet in de balans opgenomen instrumenten' en 'Goud en in vreemde valuta luidende activa en verplichtingen' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving').

Waarderingsverliezen op uitstaande renteswaptransacties worden ook in deze post opgenomen (zie toelichting 18, 'Renteswaps').

12.2 Overlopende passiva

De samenstelling van deze post per 31 december 2018 luidt als volgt:

	2018 € miljoen	2017 € miljoen	Mutatie € miljoen
Overlopende beheerkosten	48	41	7
Financiële instrumenten	5	7	(2)
Vooruitontvangen baten	1	28	(27)
Totaal	54	76	(22)

12.3 Diversen

Per 31 december 2018 bedroeg deze post € 1.178 miljoen (2017: € 1.063 miljoen). Deze omvatte saldi ten bedrage van € 580 miljoen (2017: € 498 miljoen) in verband met per 31 december 2018 uitstaande valutaswap- en valutatermijntransacties (zie toelichting 19, 'Valutaswaps en valutatermijntransacties'). Deze saldi houden verband met de omrekening van dergelijke transacties naar eurobedragen tegen de gemiddelde kostprijs van de desbetreffende valuta op de balansdatum, vergeleken met de oorspronkelijk verwerkte eurobedragen van de transacties (zie 'Niet in de balans opgenomen instrumenten' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving').

Daarnaast omvat deze post de nettoverplichting uit hoofde van DB-regelingen van de ECB in verband met de vergoedingen na uitdiensttreding en overige langetermijnbeloningen van haar personeel, de leden van de Directie en de bij de ECB werkzame leden van de Raad van Toezicht. De ontslagvergoedingen van ECB-medewerkers zijn ook in deze post opgenomen.

*Vergoedingen na uitdiensttreding, overige langetermijnbeloningen en ontslagvergoedingen*³⁶

Balans

De in de balans opgenomen bedragen met betrekking tot de vergoedingen na uitdiensttreding, andere langetermijnpersoneelsbeloningen en ontslagvergoedingen voor medewerkers luiden als volgt:

³⁶ In de kolom 'Bestuursorganen' worden de bedragen met betrekking tot zowel de Directie als de Raad van Toezicht weergegeven.

	2018 Mede- werkers €miljoen	2018 Bestuurs- organen €miljoen	2018 Totaal €miljoen	2017 Mede- werkers €miljoen	2017 Bestuurs- organen €miljoen	2017 Totaal €miljoen
Brutoverplichting (contante waarde)	1.608	29	1.637	1.510	29	1.539
Reële waarde van de fondsbeleggingen	(1.080)	-	(1.080)	(1.017)	-	(1.017)
In de balans opgenomen nettoverplichting uit hoofde van DB- regelingen	528	29	558	493	29	522

In 2018 omvatte de brutoverplichting (contante waarde) ten opzichte van de medewerkers ten bedrage van € 1.608 miljoen (2017: € 1.510 miljoen) niet-kapitaalgedekte verplichtingen ten bedrage van € 226 miljoen (2017: € 225 miljoen) met betrekking tot vergoedingen na uitdiensttreding (anders dan pensioenen), andere langetermijnbeloningen en ontslagvergoedingen voor medewerkers. De contante waarde van de brutoverplichting ten opzichte van de leden van de Directie en de leden van de Raad van Toezicht van € 29 miljoen (2017: € 29 miljoen) betreft uitsluitend niet door kapitaal gedekte regelingen voor vergoedingen na uitdiensttreding en andere langetermijnbeloningen.

Winst-en-verliesrekening

De in 2018 in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen luiden als volgt:

	2018 Mede- werkers €miljoen	2018 Bestuurs- organen €miljoen	2018 Totaal €miljoen	2017 Mede- werkers €miljoen	2017 Bestuurs- organen €miljoen	2017 Totaal €miljoen
Aan het dienstjaar toegerekende kosten	96	2	98	153	2	155
Kosten van verstreken diensttijd	-	-	-	4	-	4
Nettorente over de nettoverplichting uit hoofde van DB-regelingen	10	1	11	10	1	11
<i>waarvan:</i>						
<i>rentekosten betreffende de brutoverplichting</i>	32	1	33	28	1	29
<i>rentebaten uit de fondsbeleggingen</i>	(22)	-	(22)	(18)	-	(18)
Herberekenings(winsten)/-verliezen op overige langetermijnbeloningen	(11)	(0)	(11)	(1)	0	(1)
Totaal (actuariële waardering)	96	3	98	167	3	169
Vrijval van CTS-voorziening	-	-	-	(9)	-	(9)
Totaalbedrag opgenomen in 'Personeelskosten', inclusief vrijval voorziening	96	3	98	158	3	160

In 2018 daalden de aan het dienstjaar toegerekende kosten naar € 98 miljoen (2017: € 155 miljoen), voornamelijk als gevolg van eenmalige kosten in 2017 in verband met de lancering van de tijdelijke regeling voor loopbaanverandering (Career Transition Support – CTS), gericht op medewerkers met een lang dienstverband en bedoeld om onder specifieke voorwaarden een vrijwillige overgang naar een carrière

buiten de ECB te vergemakkelijken. Daarnaast droeg een toename in de disconteringsvoet van 2,0% in 2016 tot 2,1% in 2017 bij aan de algehele afname.³⁷

Mutaties in de brutoverplichting uit hoofde van DB-regelingen, de fondsbeleggingen en de herberekeningsresultaten

De mutaties in de contante waarde van de brutoverplichting uit hoofde van DB-regelingen luiden als volgt:

	2018 Mede- werkers €miljoen	2018 Bestuurs- organen €miljoen	2018 Totaal €miljoen	2017 Mede- werkers €miljoen	2017 Bestuurs- organen €miljoen	2017 Totaal €miljoen
Beginsaldo brutoverplichting	1.510	29	1.539	1.361	28	1.389
Aan het dienstjaar toegerekende kosten	96	2	98	153	2	155
Kosten van verstreken diensttijd	-	-	-	4	-	4
Rentekosten (brutoverplichting)	32	1	33	28	1	29
Bijdragen deelnemers ³⁸	33	0	33	23	0	23
Betaalde uitkeringen	(43)	(3)	(46)	(12)	(1)	(13)
Herberekenings(winst)/-verlies	(19)	1	(19)	(48)	(1)	(49)
Eindsaldo brutoverplichting	1.608	29	1.637	1.510	29	1.539

In 2018 stegen de betaalde uitkeringen naar €46 miljoen (2017: €13 miljoen), voornamelijk als gevolg van de eenmalige ontslagvergoedingen bestemd voor medewerkers die in aanmerking kwamen voor de CTS-regeling.

De totale herberekeningswinst van €19 miljoen op de brutoverplichting uit hoofde van DB-regelingen in 2018 vloeide voort uit de verhoging van de disconteringsvoet van 2,1% in 2017 naar 2,3% in 2018, gedeeltelijk tenietgedaan door de ervaringsaanpassingen in verband met het verschil tussen de actuariële veronderstellingen uit het actuariële verslag van het voorafgaande jaar en de feitelijke uitkomsten.

Het mutatieoverzicht 2018 van de reële waarde van de fondsbeleggingen ter dekking van toegezegde (pensioen)uitkeringen aan medewerkers luidt als volgt:

³⁷ De aan het dienstjaar toegerekende kosten worden geraamd aan de hand van de disconteringsvoet die het voorafgaande jaar werd toegepast.

³⁸ Medewerkers betalen een verplichte bijdrage van 7,4%, terwijl de ECB 20,7% van het basissalaris bijdraagt.

	2018 € miljoen	2017 € miljoen
Beginsaldo reële waarde van de fondsbeleggingen	1.017	878
Rentebaten (fondsbeleggingen)	22	18
Herberekeningswinst/(-verlies)	(34)	55
Bijdragen werkgever	56	52
Bijdragen deelnemers	33	23
Betaalde uitkeringen	(13)	(9)
Eindsaldo reële waarde van de fondsbeleggingen	1.080	1.017

Het herberekeningsverlies op de fondsbeleggingen in 2018 is het gevolg van het feit dat het werkelijke rendement op de fondsbeleggingen achter is gebleven bij de verwachte rentebaten uit de beleggingen.

Het mutatieoverzicht 2018 van de herberekeningsresultaten (zie toelichting 14, 'Herwaarderingsrekeningen') luidt als volgt:

	2018 € miljoen	2017 € miljoen
Beginsaldo herberekeningsverliezen	(103)	(205)
Winst/(verlies) op de fondsbeleggingen	(34)	55
Winst op de brutoverplichting	19	49
Verlies opgenomen in de winst-en-verliesrekening	(11)	(1)
Eindsaldo herberekeningsverliezen opgenomen onder 'Herwaarderingsrekeningen'	(129)	(103)

Belangrijke veronderstellingen

Bij de totstandkoming van de waarderingen waarnaar in deze toelichting wordt verwezen, hebben de actuarissen veronderstellingen gehanteerd die door de Directie zijn goedgekeurd ten behoeve van de administratieve verwerking en de vermelding in de toelichting. De belangrijkste veronderstellingen die zijn gehanteerd voor het berekenen van de verplichting uit hoofde van vergoedingen na uitdiensttreding en andere langetermijnbeloningen luiden als volgt:

	2018 %	2017 %
Disconteringsvoet	2,30	2,10
Verwacht rendement op de fondsbeleggingen ³⁹	3,30	3,10
Algemene toekomstige salarisverhogingen ⁴⁰	2,00	2,00
Toekomstige pensioenverhogingen ⁴¹	1,30	1,30

De vrijwillige bijdragen van personeelsleden aan de toegezegdebijdragenzuil in 2018 bedroegen € 140 miljoen (2017: € 150 miljoen). Deze bijdragen worden belegd in de fondsbeleggingen en leiden tevens tot een hiermee corresponderende verplichting.

13 Voorzieningen

Deze post bestaat voornamelijk uit een voorziening voor valutakoers-, rente-, krediet- en goudprijsrisico's.

De voorziening voor valutakoers-, rente-, krediet- en goudprijsrisico's wordt, voor zover de Raad van Bestuur dat noodzakelijk acht, gebruikt ter compensatie van toekomstige negatieve gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten. Jaarlijks wordt op grond van een beoordeling van deze risico's door de ECB gezien hoe groot deze voorziening moet zijn en of ze moet worden voortgezet. Bij deze beoordeling worden allerlei factoren in aanmerking genomen. De risicovoorziening mag, samen met het in het algemeen reservefonds van de ECB aangehouden bedrag, niet hoger zijn dan het door de nationale centrale banken van het eurogebied gestorte kapitaal van de ECB.

Per 31 december 2018 bedroeg de voorziening voor valutakoers-, rente-, krediet- en goudrisico's € 7.620 miljoen, onveranderd ten opzichte van 2017. Dit bedrag komt overeen met het per die datum door de nationale centrale banken van het eurogebied gestorte kapitaal van de ECB.

14 Herwaarderingsrekeningen

Deze post bestaat voornamelijk uit de herwaarderingsaldi uit hoofde van de positieve ongerealiseerde resultaten uit activa, verplichtingen en buiten de balans verantwoorde instrumenten (zie onder 'Resultaatbepaling', 'Goud en in vreemde valuta luidende activa en verplichtingen', 'Effecten' en 'Niet in de balans opgenomen

³⁹ Deze veronderstellingen zijn gebruikt voor de berekening van het deel van de brutoverplichting uit hoofde van DB-regelingen van de ECB dat wordt gedekt door activa met een onderliggende kapitaalgarantie.

⁴⁰ Daarnaast is rekening gehouden met verwachte individuele salarisverhogingen van maximaal 1,8% per jaar, afhankelijk van de leeftijd van de deelnemers aan de regeling.

⁴¹ Volgens de bepalingen van de pensioenregeling van de ECB worden de pensioenen jaarlijks verhoogd. Indien de algemene salarisaanpassing voor de medewerkers van de ECB onder de prijsinflatie uitkomt, is een eventuele verhoging van de pensioenen in lijn met de algemene salarisaanpassing. Indien de algemene salarisaanpassing boven de prijsinflatie uitkomt, dan wordt van eerstgenoemde gebruikgemaakt om de verhoging van de pensioenen te bepalen, mits de financiële positie van de pensioenregelingen van de ECB een dergelijke verhoging toelaat.

instrumenten' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving'). Deze post omvat tevens de herberekeningen betreffende de nettoverplichting van de ECB voor vergoedingen na uitdiensttreding (zie onder 'Vergoedingen na uitdiensttreding, overige langetermijnbeloningen en ontslagvergoedingen' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving' en toelichting 12.3, 'Diversen').

	2018 €miljoen	2017 €miljoen	Mutatie €miljoen
Goud	14.298	13.664	634
Vreemde valuta's	10.300	7.851	2.449
Effecten en andere instrumenten	453	533	(80)
Nettoverplichting voor toegezegde vergoedingen na uitdiensttreding	(129)	(103)	(26)
Totaal	24.922	21.945	2.977

De toename van het saldo van de herwaarderingsrekeningen is het gevolg van de waardedaling van de euro ten opzichte van de Amerikaanse dollar en de Japanse yen en de stijging van de goudprijs uitgedrukt in euro in 2018.

Voor de herwaardering per jaareinde zijn de onderstaande wisselkoersen en goudprijs gebruikt.

Wisselkoers/goudprijs	2018	2017
Amerikaanse dollar per euro	1,1450	1,1993
Japanse yen per euro	125,85	135,01
Chinese renminbi per euro	7,8751	7,8044
Euro per SDR	1,2154	1,1876
Euro per fine ounce goud	1.120,961	1.081,881

15 Kapitaal en reserves

15.1 Kapitaal

Het geplaatste kapitaal van de ECB bedraagt € 10.825 miljoen. Het door de nationale banken van binnen en buiten het eurogebied gestorte kapitaal bedraagt € 7.740 miljoen.

De nationale centrale banken van het eurogebied hebben hun aandeel in het geplaatste kapitaal volgestort. Sinds 1 januari 2015 bedraagt het volgestorte kapitaal € 7.620 miljoen (zie onderstaande tabel).

	Kapitaalverdeelsleutel sinds 1 januari 2015 ⁴² %	Gestort kapitaal sinds 1 januari 2015 €miljoen
Nationale Bank van België	2,4778	268
Deutsche Bundesbank	17,9973	1.948
Eesti Pank	0,1928	21
Central Bank of Ireland	1,1607	126
Bank of Greece	2,0332	220
Banco de España	8,8409	957
Banque de France	14,1792	1.535
Banca d'Italia	12,3108	1.333
Central Bank of Cyprus	0,1513	16
Latvijas Banka	0,2821	31
Lietuvos bankas	0,4132	45
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	22
Central Bank of Malta	0,0648	7
De Nederlandsche Bank	4,0035	433
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	213
Banco de Portugal	1,7434	189
Banka Slovenije	0,3455	37
Národná banka Slovenska	0,7725	84
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,2564	136
Totaal	70,3915	7.620

De nationale centrale banken buiten het eurogebied moeten 3,75% van hun aandeel in het geplaatste kapitaal van de ECB storten als bijdrage in de operationele kosten van de ECB. Sinds 1 januari 2015 hebben deze nationale centrale banken in totaal € 120 miljoen gestort. Nationale centrale banken die niet tot het eurogebied behoren, hebben geen recht op een aandeel in de te verdelen winst van de ECB; evenmin hoeven zij eventuele verliezen van de ECB te dekken.

⁴² De ECB-kapitaalverdeelsleutel voor de individuele nationale centrale banken is voor het laatst op 1 januari 2014 gewijzigd. Maar in verband met de toetreding van Litouwen tot het eurogebied is per 1 januari 2015 de totale weging van de nationale centrale banken van het eurogebied in de kapitaalverdeelsleutel van de ECB gestegen, terwijl de totale weging van de nationale centrale banken buiten het eurogebied daalde. Sindsdien zijn er geen mutaties geweest.

De nationale centrale banken buiten het eurogebied hebben de volgende bedragen gestort:

	Kapitaalverdeel- sleutel sinds 1 januari 2015 %	Gestort kapitaal sinds 1 januari 2015 € miljoen
Българска народна банка (Nationale Bank van Bulgarije)	0,8590	3
Česká národní banka	1,6075	7
Danmarks Nationalbank	1,4873	6
Hrvatska narodna banka	0,6023	2
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	6
Narodowy Bank Polski	5,1230	21
Banca Națională a României	2,6024	11
Sveriges Riksbank	2,2729	9
Bank of England	13,6743	56
Totaal	29,6085	120

Niet in de balans opgenomen instrumenten

16 Programma's voor effectenuitlening

Ten behoeve van het beheer van de eigenmiddelenportefeuille van de ECB heeft de ECB een overeenkomst betreffende een effectenuitleningsprogramma, op grond waarvan een gespecialiseerde instelling namens de ECB effectenuitleningstransacties verricht.

Daarnaast heeft de ECB, overeenkomstig besluiten van de Raad van Bestuur, effecten voor uitleningstransacties beschikbaar gesteld. Deze betreffen de aangehouden effecten die de ECB heeft aangekocht in het kader van de eerste drie CBPP's, evenals de aangehouden effecten die krachtens het PSPP zijn aangekocht en de in het kader van het SMP aangekochte effecten die ook in aanmerking komen voor aankoop ingevolge het PSPP.⁴³

Tenzij deze effectenuitleningstransacties plaatsvinden tegen zekerheid in de vorm van geldmiddelen die op jaareinde nog niet belegd zijn, worden de transacties op buitenbalansrekeningen geregistreerd.⁴⁴ Per 31 december 2018 bedroeg de waarde van dergelijke uitstaande effectenuitleningstransacties €9.646 miljoen (2017: €13.365 miljoen). Hiervan hield €4.440 miljoen (2017: €7.173 miljoen) verband met het uitlenen van voor monetairbeleidsdoelinden aangehouden effecten.

17 Rentefutures

Per 31 december 2018 stonden de volgende vreemdevalutatransacties uit, gepresenteerd tegen marktkoersen per jaareinde:

Rentefutures in vreemde valuta	2018 Contractwaarde €miljoen	2017 Contractwaarde €miljoen	Mutatie €miljoen
Aankopen	13.780	6.518	7.262
Verkopen	22.731	6.585	16.147

Deze transacties werden verricht in het kader van het beheer van de externe reserves van de ECB.

⁴³ De ECB koopt geen effecten aan op grond van het CSPP en houdt daardoor uit dien hoofde geen effecten aan die voor uitlening kunnen worden gebruikt.

⁴⁴ Indien er aan het einde van het jaar wel sprake is van onderpand in de vorm van onbelegde geldmiddelen, dan worden deze transacties op balansrekeningen geregistreerd (zie toelichting 8, 'Overige verplichtingen aan kredietinstellingen in het eurogebied, luidende in euro' en toelichting 10, 'Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro').

18 Renteswaps

Per 31 december 2018 stonden er renteswaps met een contractwaarde van € 519 miljoen (2017: € 416 miljoen) uit, gepresenteerd tegen marktkoersen per jaareinde. Deze transacties werden verricht in het kader van het beheer van de externe reserves van de ECB.

19 Valutaswaps en valutatermijntransacties

Beheer van de externe reserves

In 2018 werden valutaswap- en valutatermijntransacties verricht in het kader van het beheer van de externe reserves van de ECB. Per 31 december 2018 stonden de onderstaande, uit deze transacties resulterende vorderingen en verplichtingen uit, gepresenteerd tegen marktkoersen per jaareinde.

Valutaswaps en valutatermijntransacties	2018 €miljoen	2017 €miljoen	Mutatie €miljoen
Vorderingen	2.905	2.732	174
Verplichtingen	2.981	2.719	262

Liquiditeitsverschaffende transacties

In verband met de verstrekking van liquiditeit in Amerikaanse dollars aan tegenpartijen van het Eurosysteem was er sprake van in Amerikaanse dollar luidende vorderingen en verplichtingen met een afwikkelingsdatum in 2018 (zie toelichting 10, 'Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro').

20 Beheer van kredietopname- en kredietverleningstransacties

Ook in 2018 was de ECB verantwoordelijk voor het beheer van de kredietopname- en kredietverleningstransacties van de EU in het kader van de faciliteit voor financiële ondersteuning voor de middellange termijn, het Europees Financieel Stabilisatiemechanisme, de Europese Faciliteit voor financiële stabiliteit en het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM), evenals onder de leningfaciliteitovereenkomst voor Griekenland. In 2018 verwerkte de ECB betalingen met betrekking tot deze transacties, evenals betalingen in de vorm van bijdragen van leden aan het maatschappelijk kapitaal van het ESM.

Voorwaardelijke verplichtingen uit hoofde van lopende rechtsgedingen

Een aantal depositohouders, aandeelhouders en obligatiehouders van Cypriotische kredietinstellingen hebben meerdere rechtszaken tegen de ECB aangespannen. De desbetreffende partijen beweren financiële schade te hebben geleden als gevolg van handelingen die naar hun oordeel hebben geresulteerd in de herstructurering van deze kredietinstellingen in het kader van het financiële bijstandsprogramma voor Cyprus. Het Gerecht van de Europese Unie wees in 2018 twee van deze zaken op inhoud af. Momenteel loopt er nog een hoger beroep tegen deze uitspraken bij het Hof van Justitie van de Europese Unie. Dit is in lijn met de eis van het Gerecht dat in 2014 twaalf soortgelijke gevallen in hun geheel niet-ontvankelijk verklaarde en van het Hof van Justitie dat in 2016 van de beroepszaken ofwel de niet-ontvankelijkheid bevestigde ofwel de ECB in het gelijk stelde. De betrokkenheid van de ECB bij het proces dat leidde tot de afronding van het financiële bijstandsprogramma was beperkt tot het krachtens het ESM-verdrag verstrekken van technisch advies, waarbij in samenwerking met de Europese Commissie werd opgetreden, evenals het uitbrengen van een niet-bindend advies inzake de Cypriotische ontwerpwet inzake afwikkeling. Daarom wordt aangenomen dat uit deze zaken geen lasten voor de ECB zullen voortvloeien.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

22 Netto rentebaten

22.1 Rentebaten uit externe reserves

Deze post omvat de rentebaten, na aftrek van rentelasten, uit de netto externe reserves van de ECB. De samenstelling van de post luidt als volgt:

	2018 € miljoen	2017 € miljoen	Mutatie € miljoen
Rentebaten uit rekeningen-courant	8	5	3
Rentebaten uit geldmarktdeposito's	74	55	19
Rentelasten uit repo's	(6)	(1)	(4)
Rentebaten uit omgekeerde repo's	44	37	7
Rentebaten uit effecten	673	390	283
Rentebaten/(-lasten) uit renteswaps	0	(0)	0
Rentebaten uit valutaswaps en valutatermijntransacties	68	49	20
Rentebaten uit externe reserves (netto)	862	534	327

De algehele stijging van de nettorentebaten in 2018 was voornamelijk het gevolg van hogere rentebaten uit de Amerikaansedollarportefeuille.

22.2 Rentebaten uit de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem

Deze post bestaat uit de rentebaten voortvloeiend uit het aandeel van de ECB 8% in de totale waarde van de uitgegeven eurobankbiljetten (zie 'Bankbiljetten in omloop' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving' en toelichting 5.1, 'Vorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem'). Deze rentebaten waren nihil in 2018, als gevolg van het feit dat de basisherfinancieringsrente gedurende het gehele jaar 0% bedroeg.

22.3 Remuneratie van vorderingen van nationale centrale banken in verband met overgedragen externe reserves

De rentevergoeding aan de nationale centrale banken van het eurogebied uit hoofde van hun vorderingen betreffende de aan de ECB overgedragen externe reserves (zie toelichting 11.1, 'Verplichtingen uit hoofde van de overdracht van externe reserves') wordt onder deze post opgenomen. Deze rentevergoeding was nihil in 2018, als gevolg van het feit dat de basisherfinancieringsrente gedurende het gehele jaar 0% bedroeg.

22.4 Overige rentebaten; en overige rentelasten

De samenstelling van de overige rentebaten en de overige rentelasten in 2018 luidt als volgt:

	2018 € miljoen	2017 € miljoen	Mutatie € miljoen
Nettorentebaten uit monetairbeleidseffecten	1.235	1.070	164
CBPP1 en CBPP2	31	48	(18)
SMP	384	447	(63)
APP	820	575	245
Nettorentebaten uit uitgeleende monetairbeleidseffecten	33	45	(13)
Nettorentebaten uit de eigenmiddelenportefeuille	109	143	(34)
Nettorentebaten uit overige activa/verplichtingen	39	19	20
Overige nettorentebaten	1.415	1.277	138

De nettorentebaten van de ECB in verband met de in het kader van het SMP aangehouden Griekse staatsobligaties bedroegen € 127 miljoen (2017: € 154 miljoen).

23 Gerealiseerde winsten/verliezen uit financiële transacties

De samenstelling van de gerealiseerde nettowinsten/verliezen uit financiële transacties in 2018 luidt als volgt:

	2018 € miljoen	2017 € miljoen	Mutatie € miljoen
Gerealiseerde koerswinsten/(-verliezen) (netto)	(103)	22	(126)
Gerealiseerde valutakoers- en goudprijswinsten (netto)	26	139	(113)
Gerealiseerde nettowinsten/(-verliezen) uit financiële transacties	(77)	161	(238)

De gerealiseerde nettokoerswinsten/-verliezen omvatten gerealiseerde winsten en verliezen op effecten, rentefutures en renteswaps. De gerealiseerde nettokoersverliezen in 2018 waren voornamelijk toe te schrijven aan het negatieve gerealiseerde nettokoersresultaat op effecten in de Amerikaansedollarportefeuille, als gevolg van hogere rentes op in Amerikaanse dollar luidende effecten.

De verkoop van een klein deel van de Amerikaansedollarportefeuille ter financiering van de opbouw van een portefeuille in Chinese renminbi leverde in 2017 een eenmalige gerealiseerde valutakoerswinst op. In 2018 vond een dergelijke verkoop niet plaats, waardoor de gerealiseerde valutakoers- en goudprijswinsten (netto) lager waren.

24 Afwaarderingen van financiële activa en posities

De samenstelling van de afwaarderingen van financiële activa en posities in 2018 luidt als volgt:

	2018 € miljoen	2017 € miljoen	Mutatie € miljoen
Negatieve onrealiseerde prijsherwaarderingsresultaten op effecten	(64)	(79)	14
Negatieve onrealiseerde valutakoersresultaten	(4)	(27)	22
Totaal afwaarderingen	(69)	(105)	36

De marktwaarde van een aantal effecten in de Amerikaansedollarportefeuille is in 2018 verder gedaald, hand in hand met een toename van de desbetreffende yields. Dit resulteerde in negatieve onrealiseerde prijsherwaarderingsresultaten in het boekjaar.

De negatieve onrealiseerde valutakoersresultaten zijn voornamelijk het gevolg van de afwaardering van de gemiddelde kostprijs van de door de ECB aangehouden Chinese renminbi naar hun wisselkoers ultimo 2018 als gevolg van de waardedaling van deze valuta ten opzichte van de euro sinds eind vorig jaar.

25 Nettobaten uit vergoedingen en provisies

	2018 € miljoen	2017 € miljoen	Mutatie € miljoen
Baten uit vergoedingen en provisies	524	452	72
Lasten m.b.t. vergoedingen en provisies	(13)	(12)	(1)
Nettobaten uit vergoedingen en provisies	511	440	71

In 2018 bestonden de onder deze post vallende baten voornamelijk uit toezichtvergoedingen en opgelegde administratieve sancties voor onder toezicht staande entiteiten in verband met het niet naleven van de EU-bankenregelgeving betreffende prudentiële vereisten (waaronder toezichtsbesluiten van de ECB). De kosten bestonden voornamelijk uit bewaarvergoedingen.

Baten en lasten in verband met toezichtstaken

De ECB brengt bij de onder toezicht staande entiteiten een jaarlijkse vergoeding in rekening ter dekking van haar kosten voor het uitvoeren van de toezichthoudende taken. De ECB heeft in april 2018 aangekondigd dat de jaarvergoeding voor het toezicht in 2018 € 475 miljoen zou bedragen. Dit bedrag was gebaseerd op de geschatte jaarlasten voor de toezichtstaken voor 2018 ten bedrage van € 502 miljoen, gecorrigeerd voor a) de in 2017 te veel in rekening gebrachte

toezichtsvergoedingen van €28 miljoen; en b) de restituties aan individuele banken betreffende eerdere vergoedingsperioden.⁴⁵

Op basis van de daadwerkelijke lasten van de ECB uit hoofde van haar banktoezichtstaken bedroegen de baten uit toezichtsvergoedingen voor 2018 €518 miljoen. Het resulterende tekort van €15 miljoen, te weten het verschil tussen de geschatte lasten (€502 miljoen) en de daadwerkelijke lasten (€518 miljoen) voor 2018 is gepresenteerd onder de 'Overlopende activa en vooruitbetaalde kosten' (zie toelichting 6.4, 'Overlopende activa en vooruitbetaalde kosten'). Dit bedrag wordt toegevoegd aan het voor 2019 in rekening te brengen bedrag.

De ECB is tevens bevoegd onder toezicht staande entiteiten administratieve sancties op te leggen in verband met het niet naleven van de EU-bankenregelgeving inzake de prudentiële vereisten (met inbegrip van toezichtsbesluiten van de ECB). De desbetreffende baten worden niet in de berekening van de jaarlijkse toezichtsvergoedingen betrokken. In plaats daarvan worden ze als baten in de winst- en-verliesrekening verantwoord en aan de nationale centrale banken in het eurogebied uitgekeerd als onderdeel van het ECB-regime voor tussentijdse winstuitkeringen. In 2018 bedroegen de inkomsten in verband met aan onder toezicht staande entiteiten opgelegde sancties €6 miljoen.

De baten van de ECB in verband met toezichtstaken waren in 2018 als volgt samengesteld:

	2018 €miljoen	2017 €miljoen	Mutatie €miljoen
Toezihtsvergoedingen	518	437	81
<i>waarvan:</i>			
<i>vergoedingen met betrekking tot belangrijke entiteiten of belangrijke groepen</i>	473	397	76
<i>vergoedingen met betrekking tot minder belangrijke entiteiten of minder belangrijke groepen</i>	45	39	5
Opgelegde administratieve sancties	6	15	(9)
Totaal baten in verband met banktoezichtstaken	524	452	72

De met het banktoezicht samenhangende lasten vloeien voort uit het directe toezicht op belangrijke entiteiten, het overzicht op het toezicht op minder belangrijke entiteiten en het verrichten van horizontale taken en gespecialiseerde diensten. Hieronder vallen ook de kosten voor de dienstverlening door ondersteunende functies die noodzakelijk is voor de uitvoering van de toezichtstaken van de ECB, waaronder diensten op het gebied van huisvesting, humanresourcesbeheer, accounting, budgettering en controlling, juridische zaken, communicatie- en vertaaldiensten, interne audit, statistiek en IT.

In 2017 werd de inning van een bedrag van €11 miljoen aan door de ECB opgelegde administratieve sancties onzeker geacht en werd voor het gehele bedrag van deze vordering per jaareinde een voorziening getroffen (zie toelichting 31,

⁴⁵ Op basis van artikel 5, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1163/2014 van de ECB van 22 oktober 2014 betreffende een vergoeding voor toezicht (ECB/2014/41) (PB L 311 van 31.10.2014, blz. 23).

‘Overige kosten’). De hiermee samenhangende last wordt niet betrokken in de berekening van de jaarlijkse toezichtsvergoedingen, maar wordt in de winst-en-verliesrekening van de ECB verantwoord en komt derhalve ten laste van het nettoresultaat. Alle administratieve sancties die in 2018 aan de onder toezicht staande entiteiten werden opgelegd, werden tijdens het jaar al ontvangen of worden naar verwachting nog geïnd.

De samenstelling van de werkelijke kosten over 2018 met betrekking tot de toezichtstaken van de ECB luidt als volgt:

	2018 € miljoen	2017 € miljoen	Mutatie € miljoen
Salarissen en andere beloningen	246	215	31
Huur en onderhoud gebouwen	59	53	6
Overige bedrijfskosten	213	169	44
Lasten in verband met de banktoezichtstaken, relevant voor berekening van toezichtsvergoedingen	518	437	81
Toevoeging aan voorziening i.v.m. onzekere inning van administratieve sancties	-	11	(11)
Totaal lasten in verband met banktoezichtstaken	518	448	70

De salarissen en overige beloningen zijn gestegen onder invloed van het hoger gemiddeld aantal medewerkers werkzaam bij ECB-Banktoezicht. De stijging van de overige bedrijfskosten hing vooral samen met de externe adviesdiensten die noodzakelijk waren voor alomvattende beoordelingen en de bijdrage aan de EBA-stresstestexercitie. Ook de toename van het aantal IT-systemen en de complexiteit van deze systemen hebben aan de kostenstijging bijgedragen.

26 Baten uit aandelen en deelnemingen

Deze post omvat het op de aandelen in de Bank voor Internationale Betalingen ontvangen dividend (zie toelichting 6.2, ‘Overige financiële activa’).

27 Overige baten

In 2018 vloeiden de overige diverse baten voornamelijk voort uit opgebouwde bijdragen van de nationale centrale banken van het eurogebied aan de door de ECB gemaakte kosten in verband met gezamenlijke projecten van het Eurosysteem.

De samenstelling van de personeelskosten in 2018 luidt als volgt:

	2018 €miljoen	2017 €miljoen	Mutatie €miljoen
Salarissen en toelagen ⁴⁶	398	350	47
Personeelsverzekeringen	19	15	4
Vergoedingen na uitdiensttreding, overige langetermijnbeloningen en ontslagvergoedingen	98	169	(71)
Overige personeelskosten	1	1	(0)
Totaal	515	535	(20)

Uitgedrukt in fulltime-equivalenten (FTE's)⁴⁷ bedroeg het gemiddeld aantal medewerkers 3.546 (2017: 3.254), waarvan 337 op managementniveau (2017: 330).

De daling van de personeelskosten in 2018 is toe te schrijven aan de lagere vergoedingen na uitdiensttreding, overige langetermijnbeloningen en ontslagvergoedingen als gevolg van a) de eenmalige kosten in 2017 in verband met de invoering van de tijdelijke CTS-regeling, en b) het gebruik van een hogere disconteringsvoet voor het berekenen van de aan 2018 toegerekende kosten (zie toelichting 12.3, 'Diversen'). De resulterende afname werd gedeeltelijk tenietgedaan door de stijging van het gemiddeld aantal medewerkers die in 2018 bij de ECB in dienst waren.

Beloning van de Directie en de Raad van Toezicht

De leden van de Directie en de bij de ECB werkzame leden van de Raad van Toezicht ontvangen een basissalaris en toelagen voor huisvesting en representatie. In het geval van de president wordt in plaats van een huisvestingstoelage een ambtswoning ter beschikking gesteld; deze woning is eigendom van de ECB. Overeenkomstig de arbeidsvoorwaarden voor de medewerkers van de Europese Centrale Bank komen de leden van de Directie en de Raad van Toezicht, afhankelijk van hun individuele omstandigheden, in aanmerking voor een huishoudtoelage, kindertoelage en onderwijstoelage. Op het salaris wordt een belasting ten gunste van de Europese Unie ingehouden, evenals premies voor de pensioenregelingen en de ongevallen- en ziektekostenverzekering. Toelagen zijn onbelastbaar en maken geen deel uit van de pensioengrondslag.

⁴⁶ De salarissen en toelagen zijn in grote lijnen gebaseerd op en vergelijkbaar met de beloningsregeling van de Europese Unie.

⁴⁷ Bij het bepalen van het aantal fulltime-equivalenten (FTE's) wordt het aantal uren dat een personeelslid werkt vergeleken met het gemiddeld aantal uren bij een volledig dienstverband. Dit aantal omvat medewerkers met een contract voor onbepaalde of bepaalde duur, medewerkers met een kortlopend contract en de deelnemers aan het Graduate Programme van de ECB. Medewerkers met zwangerschapsverlof of langdurig verlof zijn ook inbegrepen, terwijl medewerkers met onbetaald verlof niet zijn inbegrepen.

In 2018 waren de basissalarissen van de leden van de Directie en de bij de ECB werkzame leden van de Raad van Toezicht (dat wil zeggen exclusief de vertegenwoordigers van de nationale toezichthouders) als volgt:⁴⁸

	2018 €	2017 €
Mario Draghi (president)	401.400	396.900
Vitor Constâncio, (vicepresident tot en met mei 2018)	143.360	340.200
Luis de Guindos Jurado (vicepresident vanaf juni 2018)	200.704	-
Peter Praet (lid van de Directie)	286.704	283.488
Benoît Cœuré (lid van de Directie)	286.704	283.488
Yves Mersch (lid van de Directie)	286.704	283.488
Sabine Lautenschläger (lid van de Directie)	286.704	283.488
Totaal Directie	1.892.280	1.871.052
Totaal Raad van Toezicht (leden in dienst van de ECB)⁴⁹	793.064	793.817
waarvan:		
<i>Danièle Nouy (voorzitter van de Raad van Toezicht)</i>	286.704	283.488
Totaal	2.685.344	2.664.869

De aan de leden van de Directie en de Raad van Toezicht betaalde toelagen en de bijdragen van de ECB aan hun ongefallen- en ziektekostenverzekering bedroegen in totaal € 835.371 (2017: € 852.998).

De som van de pensioenuitkeringen, met inbegrip van toelagen na uitdiensttreding, aan voormalige leden van de Directie en de Raad van Toezicht of hun nabestaanden en de bijdragen aan hun ongefallen- en ziektekostenverzekering, bedroeg € 3.216.410 (2017: € 857.476).⁵⁰ In 2018 omvatte dit totaalbedrag een eenmalige uitkering bij pensionering aan een voormalig lid, ter vervanging van toekomstige pensioenuitkeringen.

29 Beheerkosten

Deze post van € 525 miljoen (2017: € 463 miljoen) omvat alle overige lopende kosten met betrekking tot adviesdiensten, informatietechnologie, de huur en het onderhoud van kantoorruimten, niet-investeringsgoederen en -inventaris en overige diensten en kantoormiddelen, evenals bepaalde personeelskosten, waaronder de kosten van opleiding, werving en (ver)huizing.

De toename in 2018 was vooral toe te schrijven aan de kosten van externe adviesdiensten en informatietechnologie.

⁴⁸ De bedragen zijn brutobedragen, d.w.z. vóór aftrek van een belasting ten gunste van de Europese Unie.

⁴⁹ Met uitzondering van het salaris van Sabine Lautenschläger – de vicevoorzitter van de Raad van Toezicht – dat samen met de salarissen van de andere leden van de Directie wordt gerapporteerd.

⁵⁰ Voor het nettobedrag dat ten laste van de winst-en-verliesrekening is gekomen in verband met de pensioenregelingen van de huidige leden van de Directie en de leden van de Raad van Toezicht wordt verwezen naar toelichting 12.3, 'Diversen'.

30 Diensten van bankbiljettenproductie

Deze kostenpost komt voornamelijk voort uit het grensoverschrijdend vervoer van eurobankbiljetten tussen bankbiljettendrukkerijen en de nationale centrale banken, voor de levering van nieuwe bankbiljetten, evenals tussen de nationale centrale banken voor het opheffen van tekorten vanuit overschotvoorraden. Deze kosten worden centraal door de ECB gedragen.

31 Overige kosten

In 2017 bestond deze post uit de toevoeging aan een voorziening vanwege de mogelijke oninbaarheid van administratieve sancties die aan een onder toezicht gestelde entiteit werden opgelegd. In 2018 werden er onder dit hoofd geen kosten verantwoord.

Gebeurtenissen na balansdatum

32 Vijfjaarlijkse aanpassing van de kapitaalverdeelsleutel van de ECB

Op grond van artikel 29 van de Statuten van het ESCB wordt de weging van de nationale centrale banken in de kapitaalverdeelsleutel van de ECB iedere vijf jaar aangepast.⁵¹ Per 1 januari 2019 vond er voor de vierde keer sinds de oprichting van de ECB een dergelijke aanpassing plaats, als volgt:

⁵¹ Deze wijzigingen worden ook aangepast wanneer er een wijziging plaatsvindt in het aantal nationale centrale banken die aan het kapitaal van de ECB bijdragen. Dit betreft de nationale centrale banken van de lidstaten van de EU.

	Kapitaalverdeelsleutel sinds 1 januari 2019 %	Kapitaalverdeelsleutel sinds 31 december 2018 %
Nationale Bank van België	2,5280	2,4778
Deutsche Bundesbank	18,3670	17,9973
Eesti Pank	0,1968	0,1928
Central Bank of Ireland	1,1754	1,1607
Bank of Greece	1,7292	2,0332
Banco de España	8,3391	8,8409
Banque de France	14,2061	14,1792
Banca d'Italia	11,8023	12,3108
Central Bank of Cyprus	0,1503	0,1513
Latvijas Banka	0,2731	0,2821
Lietuvos bankas	0,4059	0,4132
Banque centrale du Luxembourg	0,2270	0,2030
Central Bank of Malta	0,0732	0,0648
De Nederlandsche Bank	4,0677	4,0035
Oesterreichische Nationalbank	2,0325	1,9631
Banco de Portugal	1,6367	1,7434
Banka Slovenije	0,3361	0,3455
Národná banka Slovenska	0,8004	0,7725
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,2708	1,2564
Subtotaal nationale centrale banken in het eurogebied	69,6176	70,3915
Българска народна банка (Nationale Bank van Bulgarije)	0,8511	0,8590
Česká národní banka	1,6172	1,6075
Danmarks Nationalbank	1,4986	1,4873
Hrvatska narodna banka	0,5673	0,6023
Magyar Nemzeti Bank	1,3348	1,3798
Narodowy Bank Polski	5,2068	5,1230
Banca Națională a României	2,4470	2,6024
Sveriges Riksbank	2,5222	2,2729
Bank of England	14,3374	13,6743
Subtotaal nationale centrale banken buiten het eurogebied	30,3824	29,6085
Totaal	100,0000	100,0000

Invloed op het gestorte kapitaal van de ECB

Als gevolg van de afname van de weging van de gezamenlijke nationale centrale banken in het eurogebied (die hun aandeel in het kapitaal van de ECB volstorten) in de kapitaalverdeelsleutel van de ECB met 0,7739 procentpunten, en de overeenkomstige toename van de weging van de nationale centrale banken buiten het eurogebied (die slechts 3,75% van hun bijdragen hebben volgestort), is het gestorte kapitaal van de ECB per 1 januari 2019 in totaal met €81 miljoen afgenomen.

Invloed op de vorderingen van de nationale centrale banken in verband met de aan de ECB overgedragen externe reserves

Op grond van artikel 30.2 van de Statuten van het ESCB worden de bijdragen van de nationale centrale banken aan de overdracht van externe reserves aan de ECB vastgesteld naar rato van hun aandeel in het geplaatste kapitaal van de ECB. Gezien de afname van de weging van de nationale centrale banken in het eurogebied (die externe reserves aan de ECB hebben overgedragen) in het geplaatste kapitaal van de ECB is ook de vordering van de nationale centrale banken in verband met die overdracht dienovereenkomstig aangepast. Dit heeft per 1 januari 2019 geresulteerd in een afname van € 448 miljoen, welk bedrag werd terugbetaald aan de nationale centrale banken in het eurogebied.

33 Aanvullende wijziging in de kapitaalverdeelsleutel van de ECB

Als gevolg van het verwachte⁵² vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie in 2019 en de daarmee samenhangende terugtrekking van de Bank of England uit het ESCB zullen de wegingen voor de resterende nationale centrale banken in de kapitaalverdeelsleutel van de ECB naar verwachting in 2019 weer veranderen.

⁵² Op basis van de heersende verwachtingen op de datum waarop de Directie toestemming gaf om de jaarstukken van de ECB over 2018 ter goedkeuring aan de Raad van Bestuur voor te leggen.

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

To the President and Governing Council
of the European Central Bank
Frankfurt am Main

Report on the Audit of the financial statements

Opinion

We have audited the financial statements of the European Central Bank (the Entity), which comprise the balance sheet as at 31 December 2018, the profit and loss account and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes.

In our opinion, the accompanying financial statements give a true and fair view of the financial position of the Entity as at 31 December 2018, and of the results of its financial operations for the year then ended in accordance the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), as amended.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the Entity in accordance with the German ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements, which are consistent with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Other Information

The Executive Board is responsible for the other information. The other information comprises the information included in the ECB's annual report and the management report, but does not include the financial statements of the ECB and our auditor's report thereon.

Our opinion on the financial statements does not cover the other information and we do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with our audit of the financial statements, our responsibility is to read the other information and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or our knowledge obtained in the audit or otherwise appears to be materially misstated.

Responsibilities of the European Central Bank's Executive Board and those charged with Governance for the Financial Statements

The Executive Board is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), as amended, and for such internal control as the Executive Board determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the Executive Board is responsible for assessing the European Central Bank's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting.

Those charged with governance are responsible for overseeing the Entity's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the planning and performance of the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.

- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the entity's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We are required to communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

Frankfurt am Main, 13 February 2019

Baker Tilly GmbH & Co. KG
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
(Düsseldorf)

Ralph Hüsemann
Wirtschaftsprüfer

Dr. Stefan Wolfgang Fischer
Wirtschaftsprüfer

Deze vertaling van de controleverklaring van de externe accountant van de ECB wordt door de ECB uitsluitend verschaft ter informatie. Bij discrepanties geldt de door Baker Tilly ondertekende Engelse versie.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de President en de Raad van Bestuur
van de Europese Centrale Bank
Frankfurt am Main

Verklaring over de jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening van de Europese Centrale Bank (de entiteit) gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2018, de winst-en-verliesrekening en een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Naar ons oordeel geeft de bijgaande jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de entiteit per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018, in overeenstemming met de door de Raad van Bestuur vastgelegde grondslagen, die worden uiteengezet in Besluit (EU) 2016/2247 van de ECB van 3 november 2016 betreffende de jaarrekening van de Europese Centrale Bank (ECB/2016/35), zoals gewijzigd.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de International Standards on Auditing (ISA's). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn nader beschreven in de onderstaande paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van de entiteit, zoals vereist op grond van de Duitse ethische voorschriften met betrekking tot onze controle van de jaarrekening, die in overeenstemming zijn met de International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (de IESBA-code). Verder hebben wij voldaan aan onze overige ethische verantwoordelijkheden overeenkomstig deze voorschriften. Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Andere informatie

De Directie is verantwoordelijk voor de andere informatie. De andere informatie omvat de informatie die is opgenomen in het jaarverslag van de ECB en het managementverslag, maar niet de jaarrekening van de ECB en onze controleverklaring daarover.

Ons oordeel over de jaarrekening heeft geen betrekking op de andere informatie en we formuleren geen enkele conclusie over de betrouwbaarheid daarvan.

In het kader van onze controle van de jaarrekening is het onze verantwoordelijkheid de andere informatie te lezen en daarbij na te gaan of die materieel onverenigbaar is met de jaarrekening of de vanuit de controle verkregen kennis, of anderszins materiële afwijkingen bevat.

Verantwoordelijkheden van de Directie van de Europese Centrale Bank en van de met governance belaste personen ten aanzien van de jaarrekening

De Directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de door de Raad van Bestuur vastgelegde grondslagen, die worden uiteengezet in Besluit (EU) 2016/2247 van de ECB van 3 november 2016 betreffende de jaarrekening van de Europese Centrale Bank (ECB/2016/35), zoals gewijzigd, en voor een zodanige interne beheersing als de Directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Directie afwegen of de entiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. De Directie moet de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling en, in voorkomend geval, zaken die verband houden met het in continuïteit kunnen voortzetten van de werkzaamheden van de entiteit, toelichten in de jaarrekening.

De met governance belaste personen zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van de financiële verslaggeving van de entiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van redelijke zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en het afgeven van een controleverklaring waarin ons oordeel is opgenomen. Redelijke zekerheid betekent een hoge mate van zekerheid, maar is geen garantie dat een conform de ISA's uitgevoerde controle te allen tijde eventuele afwijkingen van materieel belang zal ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn van materieel belang indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

In het kader van een controle in overeenstemming met de ISA's passen wij bij de gehele planning en uitvoering van de controle professionele oordeelsvorming toe en houden wij een professioneel-kritische instelling. Onze controle bestond onder meer uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten

transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de Directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de Directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen, en nagaan of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele door ons vastgestelde significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Frankfurt am Main, 13 februari 2019

Baker Tilly GmbH & Co. KG
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
(Düsseldorf)

Ralph Hüsemann
Wirtschaftsprüfer

Dr. Stefan Wolfgang Fischer
Wirtschaftsprüfer

Toelichting op de verdeling van de winst/toedeling van verliezen

Deze toelichting maakt geen deel uit van de jaarrekening van de ECB over het jaar 2018.

Krachtens artikel 33 van de Statuten van het ESCB wordt de nettowinst van de ECB in de onderstaande volgorde verdeeld:

- (a) een door de Raad van Bestuur vast te stellen bedrag, dat niet meer dan 20% van de nettowinst mag bedragen, wordt aan het algemeen reservefonds toegevoegd tot een maximum van 100% van het kapitaal; en
- (b) de resterende nettowinst wordt naar rato van hun gestorte aandelen onder de aandeelhouders van de ECB verdeeld.⁵³

Bij een verlies van de ECB wordt het tekort gedekt uit het algemeen reservefonds van de ECB en, indien nodig, bij besluit van de Raad van Bestuur, uit de monetaire inkomsten over het betrokken boekjaar, naar rato en ten belope van de bedragen die overeenkomstig artikel 32.5 van de Statuten van het ESCB aan de nationale centrale banken zijn toegedeeld.⁵⁴

De nettowinst van de ECB over 2018 bedroeg € 1.575 miljoen. Overeenkomstig een besluit van de Raad van Bestuur heeft er op 31 januari 2019 een tussentijdse winstuitkering van € 1.191 miljoen aan de nationale centrale banken van het eurogebied plaatsgevonden. Daarnaast heeft de Raad van Bestuur besloten de resterende winst van € 384 miljoen te verdelen onder de nationale centrale banken van het eurogebied.

	2018 € miljoen	2017 € miljoen
Winst over het boekjaar	1.575	1.275
Tussentijdse winstverdeling	(1.191)	(988)
Winst na de tussentijdse winstverdeling	384	287
Verdeling van de resterende winst	(384)	(287)
Totaal	0	0

⁵³ De nationale centrale banken buiten het eurogebied hebben geen recht op een aandeel in de te verdelen winst van de ECB, noch hoeven zij eventuele verliezen van de ECB te dekken.

⁵⁴ Krachtens artikel 32.5 van de Statuten van het ESCB wordt de som van de monetaire inkomsten van de nationale centrale banken aan de nationale centrale banken toegedeeld naar rato van hun gestorte aandeel in het kapitaal van de ECB.

© Europese Centrale Bank, 2019

Postadres: 60640 Frankfurt am Main, Duitsland
Telefoon: +49 69 1344 0
Website: www.ecb.europa.eu

Alle rechten voorbehouden. Reproductie voor educatieve en niet-commerciële doeleinden is toegestaan mits de bron wordt vermeld.

Zie voor een verklaring van de terminologie de [ECB-woordenlijst](#) (alleen in het Engels).

PDF ISBN 978-92-899-3713-9, ISSN 2443-4795, doi:10.2866/677586, QB-BS-19-001-NL-N